

Werkplan Bosgroep Limburgse Duinen vzw

Aanvraag voorlopige erkenning

1 januari 2007 – 31 december 2009

VOORWOORD	3
0 INLEIDING	4
0.1 HISTORIEK.....	4
0.1.1 Proefproject.....	4
0.1.2 Start van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw en resultaten tot op heden.....	5
0.2 AANPAK BOSGROEP LIMBURGSE DUINEN VZW	6
0.2.1 Technische aanpak	6
0.2.2 Mensgerichte aanpak.....	6
0.2.3 Organisatorische aanpak.....	7
0.2.4 Samenvatting en conclusie.....	9
0.3 DRIEJARENPLANNING	10
0.4 BESTUUR	11
1 CONTACTGEGEVENS	12
2 INFORMATIE OVER DE BOSGROEPREGIO	12
2.1 SITUERING	12
2.2 ALGEMENE KARAKTERISTIEKEN VAN HET PROJECTGEBIED	12
2.2.1 Abiotische karakteristieken.....	12
2.2.2 Biotische kenmerken.....	13
3 VERENIGING	14
4 PERSONEEL	17
4.1 COÖRDINATOR.....	17
4.2 TECHNISCH-ADMINISTRATIEVE MEDEWERKERS	17
4.3 VOORSTEL VAN BEREKENING VOOR DE BASISSUBSIDIE VOOR HET EERSTE WERKJAAR	17
4.4 ANDER PERSONEEL.....	17
5 INFORMATIE- EN VORMINGSACTIVITEITEN	18
5.1 GLOBALE PLANNING VOOR DE PERIODE VAN ERKENNING.....	18
5.1.1 Informatievergaderingen en vormingsactiviteiten inbegrepen in de basiswerking van de bosgroep (basissubsidies).....	18
5.1.2 Infovergaderingen en vormingsactiviteiten niet in de basiswerking begrepen.....	18
5.2 CONCRETE PLANNING VOOR HET EERSTE WERKJAAR NA DE ERKENNING EN VOORSTEL VAN BEREKENING VOOR DE VORMINGSSUBSIDIE (INCLUSIEF INTERNE VORMING).....	19
5.2.1 Infovergaderingen en vorming voor de leden van de bosgroep.....	19
5.2.2 Vorming personeel van de bosgroep	21
5.2.3 Voorstel van berekening van de vormingssubsidie	22
6 ORGANISATIE VAN GEZAMENLIJKE BEHEERWERKEN	23
6.1 GLOBALE PLANNING VOOR DE PERIODE VAN ERKENNING.....	24
6.2 CONCRETE PLANNING EN KOSTENRAMING VOOR HET EERSTE WERKJAAR VAN ACTIES WAARVOOR PROJECTSUBSIDIE GEVRAAGD WORDT	25

6.2.1	Werking arbeidersploeg: afspraken, tarieven en overleg	25
	Groep I.....	26
	Groep I.....	26
	Prijs / 100 m.....	26
	Groep I.....	27
	(= enkel restafval), boseigenaar zorgt voor ophalen restafval	27
	Maaien van bestaande open plekken.....	27
	Groep I.....	27
	Max. 0,50 ha; excl. plantgoed, excl. wildbescherming;	27
	enkel op plantklaar terrein (ploegbaas oordeelt hierover).....	27
	Groep I.....	27
6.2.2	Beheerwerken in 2007: uit te voeren werk	27
6.2.3	Inkomsten Bosgroep Limburgse Duinen vzw.....	28
6.2.4	Werkcapaciteit	29
6.2.5	Aanvraag projectsubsidies voor ondersteuning van arbeidersploeg.....	29
	Inkomsten.....	29
7	ORGANISATIE VAN DE GEZAMENLIJKE HOUTVERKOOP.....	30
7.1	DE VERSCHILLENDE VERKOOPSWIJZEN.....	31
7.2	RESULTATEN TOT OP HEDEN	35
7.3	ERVARINGEN	35
7.4	Globale planning voor de periode van erkenning.....	35
7.5	Concrete planning voor het eerste werkjaar.....	36
8	ACTIES MET BETREKKING TOT TOEGANKELIJKHEID EN RECREATIE, EN HET AFSTEMMEN VAN DE FUNCTIEVERVULLING VAN DE BOSSEN OP DE BEHOEFTE VAN DE LOKALE GEMEENSCHAP EN DE BOSGEBRUIKERS	36
8.1	Globale planning voor de periode van erkenning.....	36
	Project “Veilig werken in het bos”	37
8.2	Concrete planning en kostenraming voor het eerste werkjaar van acties waarvoor een projectsubsidie gevraagd wordt	39
9	ACTIES MET BETREKKING TOT NATUURBEHEERWERKEN EN VERBETERING VAN DE ECOLOGISCHE FUNCTIE VAN DE BOSSEN	39
9.1	Globale planning voor de periode van erkenning.....	40
9.2	Concrete planning en kostenraming voor het eerste werkjaar van acties waarvoor een projectsubsidie gevraagd wordt	41
10	ACTIES MET BETREKKING TOT HET OPSTELLEN VAN BOSBEHEERPLANNEN	41
10.1	Globale planning voor de periode van erkenning om de opmaak van gezamenlijke beheerplannen en individuele beheerplannen die voldoen aan de criteria duurzaam bosbeheer te stimuleren.....	41
10.2	Groeiscenario voor een aantal ha bos met beheerplan dat voldoet aan de criteria duurzaam bosbeheer	41
11	ACTIES MET BETREKKING TOT DE AFSTEMMING OP GEBIEDSGERICHTE TERREINVISIES UIT ANDERE BELEIDSDOMEINEN	42
11.1	Beknopte inventaris van acties, plannen, terreinvisies e.d. met impact op concreet beheer van de bossen binnen het werkingsgebied	42
11.2	Globale planning voor de periode van erkenning	43
11.3	Concrete planning voor het eerste werkjaar van acties waarvoor projectsubsidie gevraagd wordt.....	44
12	OVERZICHT VAN DE ACTIES WAARVOOR EEN PROJECTSUBSIDIE GEVRAAGD WORDT EN EEN TOTALE KOSTENRAMING	44

Voorwoord

Dit werkplan is gebaseerd op de ervaringen die de verschillende bosgroepen in Vlaanderen tijdens hun proefperiodes opdeden. Bosgroepen werken vanuit de basis met de boseigenaars op het terrein. Enthousiaste boseigenaars zijn onontbeerlijk voor het uitbouwen van de bosgroepwerking. Het stimuleren en overtuigen van boseigenaars is een relatief langzaam proces maar heeft een hoge duurzaamheidsgarantie. De samenwerking gebeurt op vrijwillige basis en is gericht op het zoveel mogelijk betrekken van de bosbeheerder bij het bosbeheer. Boseigenaars overtuigen van het toekomstig rendement en de landschappelijke en ecologische vooruitgang van hun bos dankzij aangepast beheer, bevordert hun betrokkenheid bij het bos. De bosgroepen bouwen aan een vertrouwensrelatie met de eigenaars door hun persoonlijke aanpak, het luisteren naar de boseigenaars en hun duidelijke uitleg geven over de beheermogelijkheden, hun rechten en plichten. Op deze wijze creëren zij een draagvlak voor duurzaam bosbeheer in Vlaanderen.

De provincie Limburg heeft ervoor gekozen de bosgroepen vanaf het eerste uur te ondersteunen. Een eerste proefproject 'Bosgroep West-Limburg' startte al in 1998. De Bosgroep Noordoost-Limburg kende een andere start: 17 privé-boseigenaars namen samen met 2 privé-natuurverenigingen het initiatief om in 1999 met een bosgroep te starten. Dankzij een overeenkomst tussen de Agentschap Natuur en Bos van het Vlaams Gewest en het Dienstencentrum voor Bosbouw was dit privé-initiatief van ondersteuning verzekerd en kon een vzw worden opgericht. De provincie Limburg nam dit initiatief over en sloot hiervoor in januari 2003 een overeenkomst af. Nadien volgden de overeenkomsten tussen de provincie en de Agentschap Natuur en Bos voor de Bosgroep Zuid-Limburg (maart 2003), Hoge Kempen (november 2003) en Noordwest-Limburg (november 2004). De overtuiging dat bosgroepen werkelijk iets kunnen betekenen voor de boseigenaars, heeft geleid tot het succesvol functioneren van alle Limburgse bosgroepen met de coaching van het provinciebestuur. Limburg is de eerste provincie in Vlaanderen waar een gebiedsdekkend netwerk bestaat.

De huidige vereniging Bosgroep Limburgse Duinen vzw is ontstaan na een 'proefperiode van de Bosgroep Noordwest-Limburg' van anderhalf jaar. Tijdens deze proefperiode waren de start van 3 boscomplexen (Lindel-Hoeven (Overpelt), Hoevebos-Schomberg (Houthalen) en Vlasmeer (Eksel)), een gezamenlijke houtverkoop en de oprichting van een vzw de belangrijkste momenten. Dit werkplan legt de basis voor de werking voor de komende 3 jaren.

Namens de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw

Frank Smeets,
Voorzitter

Josée Bauwen
Secretaris

0 Inleiding

Dit werkplan werd opgesteld in het kader van “het uitvoeringsbesluit voor de erkenning en subsidiëring van de bosgroepen in Vlaanderen (*Besluit van de Vlaamse regering 27 juni 2003*)” en maakt essentieel deel uit van het dossier dat voor de erkenning van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw werd ingediend bij het Agentschap Natuur en Bos. Het plan beschrijft de activiteiten die de Bosgroep Limburgse Duinen vzw de volgende 3 jaren (januari 2007 tot december 2009) zal uitvoeren in haar projectgebied. De indeling van dit werkplan is conform de bijlage van het hierboven vermelde besluit van de Vlaamse regering.

De basis van dit werkplan wordt gevormd door de aanpak van de bosgroep en de vierjarenplanning. Beide kunnen worden bijgestuurd indien dit, na de tussentijdse evaluaties, nodig blijkt. Naar aanleiding van interessante opportuniteiten, kunnen in de periode van voorlopige erkenning aanpassingen worden aangebracht in het werkplan.

0.1 Historiek

0.1.1 Proefproject

Op 1 november 2004 ging de onderzoeksopdracht B&G/16/2004 onder de naam “pilotproject oprichting Bosgroep Noordwest-Limburg” van start. De provincie Limburg en de Agentschap Natuur en Bos van het Vlaams gewest sloten een overeenkomst af tot 31 oktober 2006 ter ondersteuning van dit project. Jan Mampaey, bosgroepcoördinator (4/5) en Evy Van Eynde, medewerkster (halftijds) werden aangesteld. De naam ‘Bosgroep Noordwest Limburg’ werd in januari 2006, in overleg met de stuurgroep, gewijzigd in ‘Bosgroep Limburgse Duinen’.

Het was de vijfde bosgroep in Limburg en de dertiende bosgroep in Vlaanderen. De eerste maanden werden vooral contacten gelegd met de gemeenten en de boswachters. Voor het bereiken van privé-boseigenaars kreeg de bosgroep hulp van de Agentschap Natuur en Bos, gemeentebesturen en andere bosgroepen. In de oprichtingsfase werden zo meer dan 1000 bouseigenaars op één of andere manier bereikt.

De ervaringen van de andere bosgroepen in Vlaanderen op het vlak van de vzw-structuur, brachten de doelstelling “oprichting van een vzw” reeds binnen de termijn van het pilotproject (2 jaar) binnen handbereik.

Op 8 mei 2006 werd de Bosgroep Limburgse Duinen vzw opgericht. Na 2 werkgroepvergaderingen met geïnteresseerde bouseigenaars en een screening door de provinciale juridische dienst, werden de ontwerpstatuten goedgekeurd tijdens de oprichtingsvergadering.

De voorlopige erkenning en subsidiëring van de vereniging als bosgroep kunnen ten vroegste vanaf januari 2007. Aangezien het pilotproject eindigt op 31 oktober 2006, zal, om de continuïteit te verzekeren, de termijn worden verlengd tot 31 december 2006. Dit gebeurt wellicht met een nieuwe overeenkomst tussen de provincie Limburg en de Agentschap Natuur en Bos van het Vlaams Gewest.

0.1.2 Start van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw en resultaten tot op heden

In het onderstaande schema wordt het ‘ontstaan’ en de ‘groei’ van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw voorgesteld aan de hand van een aantal sleutelmomenten.

Datum	Sleutelmoment	Info
1 november 2004	Start overeenkomst tussen Vlaams Gewest en provincie Limburg	
23 maart 2005	stuurgroepvergadering in Hasselt	12 stuurgroepleden aanwezig
10 mei 2005	Gemeentelijke info-avond Hechtel-Eksel	9 boscijdegenen aanwezig
18 mei 2005	Gemeentelijke info-avond Zonhoven	3 boscijdegenen aanwezig
22 mei 2005	Gemeentelijke info-avond Overpelt (inclusief boscomplex en gezamenlijk beheerplan Lindel-Hoeven)	22 boscijdegenen aanwezig
4 juni 2005	Infowandeling boscomplex en gezamenlijk beheerplan Lindel-Hoeven (Overpelt)	5 boscijdegenen aanwezig
7 juni 2005	Gemeentelijke info-avond Lommel	6 boscijdegenen aanwezig
9 juni 2005	Gemeentelijke info-avond Houthalen-Helchteren	9 boscijdegenen aanwezig
17 september 2005	Onderhandse houtverkoop loofhout	De bosgroep verkoopt 1119 m ³ loofhout (vooral populier),
7 oktober 2005	Stuurgroepvergadering in Houthalen	12 stuurgroepleden aanwezig
27 oktober 2005	Infovergadering en –wandeling boscomplex en gezamenlijk beheerplan Hoevebos-Schomberg (Houthalen)	33 boscijdegenen aanwezig
5 december 2005	Werkgroepvergadering i.v.m. de ontwerpstatuten in Houthalen	10 stuurgroepleden aanwezig
19 december 2005	Stuurgroepvergadering in Hechtel	9 stuurgroepleden aanwezig
19 december 2005	Werkgroepvergadering i.v.m. de ontwerpstatuten in Hechtel	8 stuurgroepleden aanwezig
7-8 februari 2006	Cursus kettingzaag in Houthalen	5 deelnemers
17 februari 2006	Eerste gezamenlijke houtverkoop van de Limburgse bosgroepen	De bosgroep Limburgse Duinen biedt 3 loten naalddhout aan met in totaal 2207 m ³ hout
6 maart 2006	Stuurgroepvergadering in Hasselt	8 stuurgroepleden aanwezig
13 maart 2006	Infovergadering boscomplex en gezamenlijk beheerplan Vlasmeer in Eksel	15 boscijdegenen aanwezig
22 april 2006	Cursus “Bosbouw Vandaag” in Pijnven, Eksel	9 deelnemers
8 mei 2006	Oprichtingsvergadering Bosgroep Limburgse Duinen vzw in Houthalen-Helchteren	25 aanwezigen, 13 stichtende leden
19 juni 2006	Stuurgroep- Raad van Bestuur in Houthalen-Helchteren	8 aanwezigen
1 juli 2006	Cursus aanduiden van dunningen en toekomstbomen	11 aanwezigen
28 augustus 2006	Werkgroepvergadering werkplan in Helchteren	
11 september 2006	Stuurgroep, Raad van Bestuur en Algemene Vergadering in Houthalen-Helchteren	
****	Stuurgroep – Raad van Bestuur	

Belangrijke momenten voor de Bosgroep Limburgse Duinen vzw in de toekomst (na indiening van dit werkplan) zijn:

- oktober 2006: start arbeidersploeg (uitvoeren van onrendabele werken)
- 1 november 2006: start nieuwe overeenkomst tussen de provincie Limburg en het Vlaams Gewest
- ***** 2006: laatste stuurgroepvergadering van het proefproject
- 31 december 2006: einde van de overeenkomst tussen de provincie Limburg en het Vlaams Gewest
- januari 2007: start van voorlopige erkenning van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw door het Vlaams Gewest.

0.2 Aanpak Bosgroep Limburgse Duinen vzw

Tijdens de overlegmomenten met de coördinatoren van de verschillende actieve bosgroepen in Vlaanderen werd uitvoerig gediscussieerd over gezamenlijke thema's en gerapporteerd over de ervaringen binnen de respectievelijke bosgroepen. Uit die ervaringen werden doeltreffende manieren gedistilleerd om boscijgenen te benaderen en te stimuleren. Naar analogie met de Antwerpse bosgroepen kan men de aanpak van de Limburgse bosgroepen onderverdelen in een technische, mensgerichte en organisatorische aanpak.

0.2.1 Technische aanpak

Deze volgt uit de analyse van de noden van de bosbeheerders op het terrein. De aanpak concentreert zich op de volgende punten:

- het verlenen van informatie over het bosbeheer en –wetgeving aan de bosbeheerder en geïnteresseerden
- het stimuleren van gezamenlijk beheer om op deze wijze een efficiënter beheer mogelijk te maken in versnipperde bosgebieden, het ondersteunen en adviseren van bosbeheerders die zelf het beheer willen uitvoeren
- de kosten van het beheer voor de bosbeheerder zo laag mogelijk houden door het stimuleren van gezamenlijk beheer maar ook door rekening te houden met spontane, natuurlijke processen en het zoeken naar financiële ondersteuning
- het creëren van een neutraal en onafhankelijk gespreksforum als link tussen overheid en privé, tussen boscijgenaar en bosgebruiker
- promotie van de arbeidersploeg.

0.2.2 Mensgerichte aanpak

De bosgroep streeft naar een duurzaam bosbeheer dat eerst en vooral gedragen moet worden door de bosbeheerders en de omgeving. De mens staat dan ook centraal in de aanpak. Deze aanpak impliceert de volgende punten:

- respect voor eigendom, verschillende belangen en visies
- een samenwerking op vrijwillige basis
- streven naar meer openheid en een goede communicatie met de bosbeheerder, vanuit een vertrouwensrelatie streven naar een grote betrokkenheid en responsabilisering van de bosbeheerder
- motiveren van bosbeheerders door eerst en vooral de demotiverende factoren (administratie, betutteling, hoge kosten, ...) te relativeren
- het proces van geleidelijk groeien naar een duurzaam bosbeheer dat gedragen wordt door de mensen

- bosgebruikers, omwonenden en geïnteresseerden informeren en betrekken bij de activiteiten
- realiseren van een verbinding tussen de verschillende partners en belanghebbenden.

0.2.3 Organisatorische aanpak

De bosgroep baseert haar organisatorische aanpak op 3 peilers:

- **partnership** met andere organisaties: hierbij zal de bosgroep steeds streven naar een win-situatie. Het Vlaams Gewest, de provincie en gemeenten zijn belangrijke partners op het terrein (maar ook de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV), lokale verenigingen met betrekking tot natuur, jacht, recreatie, ...)
- **continue informatieverstrekking via 't Limburgs Bosbelang**: alle boseigenaars worden regelmatig (elk seizoen) op de hoogte gehouden van de activiteiten van de bosgroep
- **projectmatige werking via boscomplexen** (gebiedsgericht): deze werking wordt hieronder verder toegelicht.

De ervaringen van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw uit het proefproject en de ervaringen van andere bosgroepen leren dat een gestructureerde aanpak via boscomplexen de beste resultaten geeft.

De voordelen van deze aanpak zijn:

- mogelijkheid tot het bundelen van individuele afspraken met boseigenaars (efficiëntere tijdsinvestering, minder verplaatsingen)
- gezamenlijk beheer en houtverkoop wordt mogelijk
- via het gezamenlijk bosbeheerplan kan de opvolging van het boscomplex duidelijk worden gepland
- wandelingen, cursussen worden concreter en interessanter.

Omwille van deze voordelen zal de werking (start van gezamenlijke projecten) van de bosgroep vooral gericht zijn op de aanpak van de boscomplexen. Daarnaast worden de boseigenaars die de bosgroep uit eigen beweging contacteren, efficiënt verder geholpen. Aan de hand van de driejarenplanning kan worden bekeken wanneer de bosgroep in die regio acties zal ondernemen.

Bij de aanpak van een boscomplex kunnen 2 belangrijke fasen worden onderscheiden namelijk: de startfase en de opvolgingsfase.

0.2.3.1 Fase 1: Startfase

Deze fase bestaat uit een voorbereidend en een uitvoerend gedeelte.

voorbereiding: In samenwerking met het gemeentebestuur worden de volgende activiteiten gerealiseerd:

- definitieve afbakening van het boscomplex, hiervoor wordt ook het Agentschap Natuur en Bos geraadpleegd
- opzoeken van de boseigenaars
- opstellen + verzenden van de uitnodigingsbrieven voor de startvergadering
- in het geval van een uitgebreid beheerplan: opstellen van een bestek voor de opmaak van het beheerplan en aanstellen van een studie bureau.

uitvoering:

- **informatievergadering** (startvergadering): de boscijenaars worden ingelicht over de diensten van de bosgroep en de problematiek van het boscomplex. Ze kunnen hun interesse om samen te werken kenbaar maken via een invulblad.
- **persoonlijk bezoek**: Met elke geïnteresseerde boscijenaar wordt een bezoek gepland in zijn/haar bos. Tijdens dit bezoek wordt de toestand van het bos bestudeerd en worden eventueel afspraken gemaakt met betrekking tot het gezamenlijk beheer. Indien de boscijenaar wenst deel te nemen, wordt met de boscijenaar het gezamenlijk beperkt beheerplan opgesteld, of, in het geval van een uitgebreid beheerplan, een kapmachtiging en een overeenkomst voor deelname aan het beheerplan. Indien de boscijenaar een dunning wenst, wordt met de boscijenaar de overeenkomst voor het aanduiden van dunningen en het formulier met schalminstructies ingevuld. Indien gewenst wordt eveneens een overeenkomst voor de arbeidersploeg en een toetredingsformulier ondertekend.
- **aanduiden van dunningen**: De bosgroep bundelt de overeenkomsten voor het aanduiden van de dunningen en stuurt deze samen met de schalminfiches door naar de uitvoerder van de aanduiding. Indien de boscijenaar dit wenst, wordt hij/zij verwittigd wanneer de dunning wordt aangeduid.
- **opstellen ontwerp gezamenlijk beheerplan en definitief beheerplan**: In het geval van een beperkt beheerplan wordt, op basis van de individuele bezoeken met de boscijenaars, een ontwerpbeheerplan opgesteld en verzonden naar de deelnemende boscijenaars. In functie van de opmerkingen wordt het ontwerpplan aangepast. Het definitief beheerplan wordt opgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan het Agentschap Natuur en Bos.

Voor de opmaak van een uitgebreid beheerplan staat een studie bureau in, begeleid door een stuurgroep waarin de betrokken partners zetelen (Agentschap Natuur en Bos, gemeente, bosgroepcoördinator, privé-boscijenaars, ...). Via infomomenten worden de privé-boscijenaars op de hoogte gehouden van het plan. De deelnemende eigenaars ontvangen een ontwerpbeheerplan waaraan zij hun schriftelijke goedkeuring moeten geven vooraleer het openbaar onderzoek plaatsvindt. Een toegankelijkheidsreglement maakt integraal deel uit van het uitgebreid beheerplan.

- **organisatie van de houtverkoop**: Het hout, dat via de bosgroep te koop wordt aangeboden, wordt in loten opgedeeld. Het hout wordt meestal via de gezamenlijke houtverkoop van de Limburgse bosgroepen verkocht, maar een onderhandse verkoop of verkoop via het hobbycircuit is ook mogelijk.
- **opvolging exploitatie**: de bosgroep volgt al dan niet in samenwerking met de boscijenaars de exploitaties op.

De startfase stopt na het beëindigen van de beheerwerken (exploitaties, bestrijding van Amerikaanse vogelkers, ...) zo'n 3 jaar na de startvergadering.

Het uiteindelijke doel van de startfase is vertrouwen creëren bij de boscijenaar. Het gezamenlijk beheerplan wordt de leidraad voor de opvolging van het boscomplex (zie opvolgingsfase).

0.2.3.2 Fase 2: Opvolgingsfase

De boscomplex-aanpak werd vanaf de opstart toegepast. Aangezien de Bosgroep Limburgse Duinen vzw nog maar enkele boscomplexen heeft opgestart en geen ervaring heeft met de opvolging ervan, zal de werkwijze van de Antwerpse en overige Limburgse bosgroepen worden toegepast. De opvolgingsfase start ongeveer drie jaar na de startvergadering met de

organisatie van een opvolgingsvergadering. Hierop worden opnieuw alle boscijenaars (deelnemende en niet-deelnemende) van het boscomplex uitgenodigd. Tijdens deze **opvolgingsvergadering** worden de volgende punten besproken:

- evaluatie van de uitgevoerde werken
- bespreking van de opvolging van het boscomplex
 - oprichting van een lokaal opvolgingscomité
 - bespreking van de uitvoering van de volgende dunningen
 - integratie van nieuwe boscijenaars
 - organisatie van cursussen en wandelingen

De volgende **activiteiten** kunnen worden georganiseerd:

- vormingssessie “aanduiden van toekomstbomen”
 - vormingssessie “aanduiden van dunningen”
 - organisatie van een jaarlijkse wandeling
- (eventueel) organisatie van gezamenlijke dunning en andere beheerwerken
- opmaak van een toegankelijkheidsreglement
 - oprichting van een lokaal opvolgingscomité en start van een lokale werking

Het **lokale opvolgingscomité** zal verder de spreekbuis worden van de bosgroep. Het takenpakket zal variëren naargelang de samenstelling van het comité. De bosgroep zal deze opvolgingscomités verder begeleiden.

0.2.4 Samenvatting en conclusie

Activiteiten	Fase 1: Start van boscomplex	Fase 2: Opvolging van een boscomplex
vormings- en informatieactiviteiten	- informatievergadering - individuele bezoeken	- opvolgingsvergadering - vorming toekomstbomen, dunningen, ...
organisatie van gezamenlijke beheerwerken	- dunningen - Amerikaanse vogelkersbestrijding - ev. andere (afhankelijk van de vraag)	- dunningen - Amerikaanse vogelkersbestrijding - ev. andere (afhankelijk van de vraag)
organisatie van gezamenlijke houtverkoop	ja	indien nodig
acties rond toegankelijkheid	- informeren naar problematiek - opstellen van een toegankelijkheidsreglement indien UBHP	- indien er vraag is via werkgroep (opvolgingscomité) - evt. aanpassingen indien UBHP
acties natuurbeheerwerken	afhankelijk van de vraag	afhankelijk van de vraag
acties opmaak van gezamenlijke bosbeheerplannen	ja	ja, integratie van nieuwe boscijenaars en eventuele aanpassingen
afstemmen terreinvisies	overleg met boscijenaars en lokale organisaties	overleg met boscijenaars en lokale organisaties
projectsubsidies	beheerwerken	toegankelijkheidsreglement beheerwerken ...

De **kernactiviteiten** in de werking van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw zijn:

- een gestructureerde aanpak van start en opvolging van boscomplexen. In de driejarenplanning van de bosgroep, die door de Raad van Bestuur werd opgesteld, staat beschreven welke boscomplexen in welk jaar worden aangepakt en opgevolgd
- dienstverlening op vraag van de boseigenaar buiten de aanpak via boscomplexen
- sensibilisering, informatieoverdracht en vormingsactiviteiten (tijdschrift, cursussen, wandelingen)
- Opmerking: De overgang van start- naar opvolgingsfase verloopt soms continu, soms stapsgewijs. Gevolg: de activiteiten kunnen niet steeds eenduidig aan één fase worden toegeschreven.

0.3 Driejarenplanning

Gedurende de fase van het pilootproject werd een driejarenplanning opgesteld voor de Bosgroep Limburgse Duinen vzw. Deze planning is flexibel en kan worden bijgesteld n.a.v. opportuniteiten zoals b.v. de intentie van gemeentebesturen om, i.s.m. privé-boseigenaars, uitgebreide beheerplannen op te stellen of op initiatief van eigenaars. De hier voorgelegde planning is het resultaat van uitgebreid overleg met privé-boseigenaars van de stuurgroep, de Raad van Bestuur, de gemeentebesturen, het Agentschap Natuur en Bos en de aangrenzende bosgroepen.

Per gemeente werden de verschillende boscomplexen (aaneengesloten bosgebieden) afgebakend en prioriteiten bepaald. De driejarenplanning werd besproken en goedgekeurd op de Raad van Bestuur / stuurgroep van 19 juni 2006.

De voorgestelde planning dient voornamelijk als een leidraad voor de planning van de activiteiten van de bosgroep.

De boscomplexen die reeds werden gestart of in de planningsperiode zullen worden gestart, conform de driejarenplanning van de bosgroep, worden hieronder weergegeven:

Nr.	Start	Opp. privé-bos (ha)	Boscomplex	Jaar			
				2006	2007	2008	2009
1.	05/05	107	Lindel-Hoeven (Overpelt)	X +	o	o	X
2.	10/05	135	Hoevebos-Schomberg (Houthalen)	! +	X o	o	
3.	09/06	125	Vlasmeer (Eksel)	!	X o +	o	
4.	02/07	27	Waard (Zonhoven)		! +	X o	
5.	06/07	103	Vlasmeerheide (Eksel)		!	X o +	
7.	01/08	87	Sonnis (Helchteren)			! +	X o
	06/08	100	Hoeverheide-Eikelbos (Eksel-Overpelt)			!	X o +
8.	01/09	85	Bosveld (Hechtel)				! +
	06/09	32	Hoendrik				!
			Opstart boscomplex	!			
			gezamenlijke beheerwerken	o			
			Brandhoutverkoop	+			
			Houtverkoop	X			
			begeleiding via stuurgroep				

Deze boscomplexen worden op de kaart in **bijlage 1** aangeduid.

0.4 Bestuur

Het bestuur van de bosgroep is als volgt samengesteld:

Bestuursniveau	Periodiciteit	Bevoegdheid
Raad van Bestuur	Ongeveer driemaandelijks	- lopende zaken, bestuur bosgroep (zie statuten)
Algemene Vergadering	Jaarlijks	- activiteitenverslag, begroting, verkiezen van bestuurders (zie statuten)
Niveau van overleg	Periodiciteit	Te bespreken thema's
Limburgs overlegplatform bosgroepen (op niveau van de bestuurders en coördinatoren)	Halfjaarlijks	- afstemmen van werking bosgroepen en arbeidersploeg - afstemmen met andere gebiedsgerichte projecten in de provincie
Vlaams overlegplatform bosgroepen (op niveau van de bestuurders)	Halfjaarlijks	- afstemmen van werking bosgroepen en arbeidersploeg - bespreking rol van de bestuurders en coördinatoren
Coördinatorenvergadering van de bosgroepen in Vlaanderen	Tweemaandelijks	- uitwisseling ervaringen tussen de verschillende bosgroepen - afstemmen en bespreking van algemene (Vlaamse of bosbouw-) thema's

Deze georganiseerde manier van overleggen garandeert een vlotte communicatie met alle betrokkenen.

Op dit moment zijn in Limburg 5 bosgroepen actief. Het Vlaams Gewest zorgde reeds voor een voorlopige erkenning voor de Bosgroepen Noordoost- en West-Limburg vzw vanaf 1 januari 2005 en de Bosgroepen Zuid-Limburg en Hoge Kempen vzw vanaf 1 januari 2006. De Bosgroep Limburgse Duinen vzw is de laatste Limburgse bosgroep die zijn erkenning aanvraagt.

Om afstemming tussen de Limburgse bosgroepen te verzekeren, is het aangewezen om op een structurele manier een gezamenlijk overleg te organiseren: een provinciaal overlegplatform bosgroepen. Op 8 oktober 2005 en 27 maart 2006 werd een overleg georganiseerd, aangestuurd door de leden van de Raden van Bestuur. Het is voorlopig niet de bedoeling om hiervan een overleg op beleidsniveau te maken. Op het Limburgs Overlegplatform van 5 september 2006 werd de mogelijkheid besproken om met de Limburgse bosgroepen een cvba op te richten om daarbinnen een de activiteiten onder te brengen die onderhevig zijn aan de BTW. Mogelijk wordt die cvba een nieuw niveau binnen de werking van de Limburgse bosgroepen.

De doelstellingen van het overlegplatform zijn uitwisseling van informatie, bespreking van gezamenlijke thema's van de bosgroepwerking en afstemming en formulering van (gezamenlijke) voorstellen. Deze voorstellen kunnen dan aan elke individuele Raad van Bestuur ter beslissing worden voorgelegd.

Volgende gezamenlijke thema's kunnen op het platform aan bod komen:

- tarieven en afspraken i.v.m. de gezamenlijke houtverkoop
- tarieven en afspraken i.v.m. de arbeidersploegen
- verzekering burgerlijke aansprakelijkheid
- contract vzw – provincie in verband met de basissubsidie in het kader van de voorlopige erkenning
- cursusaanbod voor boseigenaars in Limburg

- taken van een bosgroep
- aanpak van de brandhoutverkoop
- afspraken i.v.m. 't Limburgs Bosbelang (driemaandelijks tijdschrift van de Limburgse bosgroepen)
- afstemming met andere gebiedsgerichte projecten in de provincie
- ...

Afspraken rond de bovenstaande thema's bieden voordelen voor alle Limburgse bosgroepen. Dit is niet enkel belangrijk voor het verbeteren van de efficiëntie van de werking van de bosgroepen. Door een goede afstemming kan aan de Limburgse boseigenaars ook eenduidige en duidelijk informatie worden gegeven.

1 Contactgegevens

Naam van de bosgroep	Bosgroep Limburgse Duinen vzw
Maatschappelijke zetel (ook correspondentieadres)	Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt
Telefoonnummer	011 23 83 19 (coördinator) 011 23 73 34 (medewerker)
GSM-nummer	0478 78 07 21
Faxnummer	011 23 83 10
e-mailadres	bosgroep limburgse duinen@limburg.be
website	www.limburg.be/bosgroepen en www.bosgroepen.be

2 Informatie over de bosgroepregio

2.1 Situering

De projectregio van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw werd aangeduid op de kaart als **bijlage 2**. Het werkingsgebied omvat de volgende gemeenten: Zonhoven, Houthalen-Helchteren, Hechtel-Eksel, Overpelt, Lommel

2.2 Algemene karakteristieken van het projectgebied

2.2.1 Abiotische karakteristieken

Het werkingsgebied ligt net ten westen van het Kempens Plateau en behoort tot de lage Kempen. De stuifduingebieden in Lommel, Hechtel-Eksel, Houthalen-Helchteren en Zonhoven zijn karakteristiek voor het landschap van deze regio.

Hoogte/reliëf

Het werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw bevindt zich op de rand van het Kempisch Plateau op de overgang naar de Lage Kempen. De hoogte bevindt zich tussen 32 m (in het Vijvergebied in Zonhoven) en 85 m (op de Schomberg in Houthalen).

Bodem

Een dunne dekzandlaag was zowat overal aanwezig op het einde van de laatste ijstijd. In die periode traden plaatselijke verwaaiingen op. Sommige duinreliëfs dateren zeker uit die periode. Andere duinenvelden hebben een middeleeuwse oorsprong door overbegrazing van de heide.

De meest voorkomende bodem is de ‘podzol’. De podzol is een typisch arme bodem, sterk zuur, arm aan voedende bestanddelen en sterk waterdoorlatend. Door het rooien van het loofbos en de ontwikkeling van de heide op het Kempens Plateau werd de Bt-horizont (klei-aanrijking) aangetast, opgelost en vervangen door een horizont met bovenaan humusaanrijking en onderaan ijzerhydroxiden (Bh/fe). Dit bodemtype noemt men de podzol.

De beeklopen vormen binnen het projectgebied een uitzondering vergeleken met de rest van het Vlaams Gewest. De beekoevers zijn slechts in beperkte mate vastgelegd. Recente rechttrekkingen komen weinig voor. Er zijn wel oudere, beperkte rechttrekkingen in functie van de watermolens. De relatief ongestoorde loop geeft de beken een hoge natuurwaarde.

Omwille van de sterke doorlaatbaarheid van de bodem is het grondwater in het projectgebied van de bosgroep kwetsbaar tot zeer kwetsbaar.

2.2.2 Biotische kenmerken

Een algemeen kenmerk van de bossen binnen het projectgebied is dat ze jong en vaak aangeplant zijn. Ze vormen op veel plaatsen het overheersende landschapselement.

Tweehonderd jaar geleden waren er nauwelijks bossen in de Kempen: hier en daar wat bosjes in de dalbodems waren de eerste resultaten van systematische bebossing. Halverwege de 19de eeuw tot rond de eeuwwisseling werd er versneld naaldhout aangeplant. Op die manier dachten de particulieren en de gemeenten het hoogste rendement te halen uit de droge heidegronden. De aanplant werd trouwens door de overheid sterk aangemoedigd (ook financieel). Tot na W.O. II stond de houtproductie vooral in functie van de mijnbouw. De meest gebruikte boomsoort was de grove den. De Corsicaanse den werd pas vanaf de 50-er jaren veel gebruikt.

De bosbestanden zijn over het algemeen homogeen en hebben een arme verticale structuur, met, in sommige bossen, een onderetage met soorten uit het eiken-berkenbos (de natuurlijke vegetatie in deze streek). Vaak is de dichtheid van de naaldhoutbestanden van privé-bossen vrij groot door achterstallige dunningen, wat de ontwikkeling van een onderetage belemmert. Daarnaast verhindert Amerikaanse vogelkers, die bij veel naaldhoutbestanden als onderetage voorkomt, de ontwikkeling van inheemse bomen en struiken.

Aangeplante loofhoutbestanden vormen een veel kleiner aandeel. Veel loofhout is het gevolg van een spontane evolutie. Op heide ontstaat spontaan een gemengd bos (loofhout en grove den). Veel valleigronden evolueren spontaan naar struwelen met wilgen en elzen. Na W.O. II werden enkele in onbruik geraakte hooilanden met populieren beplant.

In het projectgebied zijn 7 Vogelrichtlijngebieden en 6 Habitatrichtlijngebieden afgebakend. De totale oppervlakte van de Vogelrichtlijngebieden bedraagt 8831 ha, de oppervlakte van de Habitatrichtlijngebieden bedraagt 10 233 ha.

Pijnven is een van de grootste bosgebieden van Vlaanderen: een aaneengesloten bosgebied van bijna 5000 ha, verspreid over 3 van de 5 gemeenten van het werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw namelijk Lommel, Overpelt en Hechtel-Eksel.

Afstemming Beheerplannen

Het beheer is gericht op de optimale functieverdeling tussen houtproductie, de ecologische functie en de recreatieve en educatieve functie. Zo'n 48 % van de bosoppervlakte is publieke eigendom.

In Vlaanderen hebben de bossen momenteel een belangrijke recreatieve, landschappelijke, ecologische en schermfunctie. In het beheer van de bossen wordt steeds meer aandacht geschonken aan diversiteit, een betere toegankelijkheid en een verhoging van de betrokkenheid van de boscijneraars en de omwonenden.

Enkele cijfers over het gebied (bron: overzicht oppervlakte bos per bosgroep en verhouding loofbos – naaldbos in de bosgroepen, stand 10 april 2003, klassen 0 (1), 200 en 500):

- a. **totale oppervlakte:** 33 743,64 ha
- b. **bosoppervlakte:** 10 886,39 ha (bebossingindex = ongeveer 32 %)
- c. **verhouding openbaar bos / privé-bos:** 5176,38 ha openbaar / 5710,01 ha privé
48 % openbaar / 52 % privé
- d. **verhouding loof- / naaldhout:** 2467 ha loofhout / 7231 ha naaldhout of
25 % loofhout – 75 % naaldhout
- e. **raming aantal bosbeheerders en gemiddelde grootte van de boscijnerdommen:**
Op basis van de huidige gekende perceels- en eigenaarsgegevens is het moeilijk een schatting te maken voor het hele werkingsgebied. De ervaring leert dat er weinig grote privé-boscijneraars zijn. De meeste privé-bossen zijn sterk versnipperd wat betreft eigendomsstructuur. De gemiddelde privé-bosoppervlakte per eigenaar wordt geschat op ongeveer 0,7 ha. Volgens deze trend zouden er dan zo'n 8 000 privé-boscijneraars in het werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw zijn.
- f. **aanduiding op kaart van bossen binnen de bosgroeppregio die liggen in VEN of IVON, in Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied, of waarvoor een goedgekeurd natuurrichtplan bestaat, of die liggen binnen een beschermd landschap: (zie kaart als bijlage 3a en 3b):**

3 Vereniging

- a) **Het aantal leden en de bosoppervlakte waarvan deze leden bosbeheerder zijn**
Ledenlijst als **bijlage 4**
- b) **De statuten van de vereniging**
De oprichting van de vzw Bosgroep Limburgse Duinen vzw dateert van 8 mei 2006. De goedgekeurde statuten worden vermeld in **bijlage 5**. De tekst van de statuten kwam tot stand tijdens de overlegvergaderingen met een werkgroep van boscijneraars, en na overleg met en advies van de juridische dienst van de provincie Limburg.

c) De samenstelling van de Raad van Bestuur

Op de oprichtingsvergadering werden de leden van de Raad van Bestuur gekozen met een evenwichtige vertegenwoordiging van alle 'soorten' boscijdehouders. In het onderstaand schema wordt de samenstelling van de huidige Raad van Bestuur weergegeven.

Naam	Functie	'Soort' bosbeheerder
Provincie Limburg, vertegenwoordigd door Frank Smeets, gedeputeerde voor leefmilieu	Voorzitter	openbaar
Guy Coolens	Ondervoorzitter	privé
Josée Bauwen	Secretaris	privé
Eddy Rooyackers	Penningmeester	privé
Luc Vanduffel	Bestuurder	privé
Kris Quanten	Bestuurder	privé
Maurice Ballard	Bestuurder	privé
Wouter Beyen	Bestuurder	privé
Stad Lommel, vertegenwoordigd door Jean Kuyken, raadslid	Bestuurder	openbaar
Gemeente Houthalen-Helchteren, vertegenwoordigd door Roger Vanotterdijk, schepen van leefmilieu	Bestuurder	openbaar

Contactgegevens:

Naam	Voornaam	Straat + nr.	Postcode	Gemeente
Smeets	Frank	Universiteitslaan 1	3500	Hasselt
Coolens	Guy	Heerkensweg 2	3530	Houthalen-Helchteren
Bauwen	Josée	Koningsbergweg 59	3520	Zonhoven
Rooyackers	Eddy	Ekselsebaan 19	3990	Peer
Vanduffel	Luc	Diestersebaan 34	3940	Hechtel-Eksel
Quanten	Kris	Luciebos 4	3530	Houthalen-Helchteren
Ballard	Maurice	Meeuwerweg 18b	3530	Houthalen-Helchteren
Beyen	Wouter	Stationstraat 50	3910	Neerpelt
Kuyken	Jean	Hertog Janplein 1	3920	Lommel
Vanotterdijk	Roger	Grote Baan 112	3530	Houthalen-Helchteren

Opdat de Raad van Bestuur een leidraad zou hebben voor de beoordeling van de werking van de bosgroep, zal in de loop van het planningsproces een systeem van zelfevaluatie worden opgezet. Eens de leden van de Raad van Bestuur zijn ingewerkt, kan de Raad in overleg met de coördinator jaarlijks een aantal doelstellingen vooropstellen, prioriteiten vastleggen, een concrete planning opmaken enz. In functie van de evaluatie van de bosgroepwerking wordt gedacht aan een jaarlijks(e) evaluatieformulier/enquête, in te vullen door de bestuurders, en aan een rondvraag tijdens de bestuurdersvergadering. Een overzicht hiervan zal worden opgenomen in de notulen van de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur acht een evaluatie a.d.h.v. criteria zoals het aantal deelnemende boscijdehouders in een boscomplex, het aantal individuele eigenaars die de bosgroep van dienst is geweest, aantal boscomplexen dat is opgestart, ...niet erg zinvol.

d) Groeiscenario voor het aantal leden en communicatiestrategie voor ledenwerving (met onder meer initiatieven die de toetreding van bosbeheerders van kleine boscijdehouders bevorderen)

Er wordt geraamd dat er jaarlijks een 75-tal leden bijkomen gedurende de volgende 4 jaar.

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw streeft ernaar zo efficiënt mogelijk te werken. De gebiedsgerichte aanpak via boscomplexen vormt de basis van de werking. Bij deze aanpak worden jaarlijks de bouseigenaars van naar schatting 2 nieuwe boscomplexen (aaneengesloten bosgebieden van verschillende bouseigenaars) aangeschreven en uitgenodigd op een informatievergadering. De bouseigenaars krijgen de kans om deel te nemen aan een gezamenlijk beheer (gezamenlijk beheerplan, dunning en houtverkoop, bestrijding Amerikaanse vogelkers, ...). De samenwerking is volledig vrijwillig, de bouseigenaar behoudt het volledige beslissingsrecht over zijn eigendom (binnen het wettelijk kader). De kosten worden, via gezamenlijk beheer, zo laag mogelijk gehouden. Het is steeds de betrachting van de bosgroep om de bouseigenaar te stimuleren om het beheer in eigen handen te nemen. De bosgroep zal de bouseigenaar hierbij zoveel mogelijk ondersteunen. Naast de werking via boscomplexen kan elke bouseigenaar, waar ook in het werkingsgebied, een beroep doen op de diensten van de bosgroep (het initiatief zal dan ook van de bouseigenaar zelf uitgaan). Het tijdschrift van de bosgroep ('t Limburgs Bosbelang) wordt verzonden naar alle gekende bouseigenaars in het projectgebied. Op die manier worden eveneens de bouseigenaars die (nog) geen deel uitmaken van een opgestart boscomplex geïnformeerd. Actieve ledenwerving zal voornamelijk gebeuren via de werking met de boscomplexen. Telkens er een nieuw boscomplex wordt aangepakt, zullen nieuwe leden worden aangesloten. Ook bouseigenaars die deel zullen uitmaken van de opvolgingscomités worden gestimuleerd om leden te werven en andere bouseigenaars te informeren. De projectmatige aanpak is de meest efficiënte.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de boscomplexen die in de planperiode zullen worden opgestart en opgevolgd.

Jaar	Boscomplex	Gemeente	Opp. privé-bos (ha)
2007	Start		
	Waard	Zonhoven	27
	Vlasmeerheide	Hechtel-Eksel	103
2008	Start		
	Lindel-Hoeven (opvolging)	Overpelt	107
	Sonnis	Houthalen-Helchteren	78
	Hoeverheide-Eikelbos	Hechtel-Eksel, Overpelt	100
2009	Start		
	Bosveld	Hechtel-Eksel	85
	Hoendrik	Hechtel-Eksel	32

Elk jaar wordt de planning geëvalueerd en bijgestuurd in functie van de nieuwe boscomplexen van het volgende werkjaar (korte-termijnplanning). Er zal steeds worden geanticipeerd op eventuele opportuniteiten die zich voordoen gedurende de planningsperiode.

4 Personeel

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw beschikt over een coördinator (4/5) en twee halftijdse administratieve medewerkers.

4.1 Coördinator

Naam: Jan Mampaey

Diploma: Bio-ingenieur in Land- en Bosbeheer,

Aard contract: contractueel bepaalde duur

4.2 Technisch-administratieve medewerkers

Naam: Evy Van Eynde

Diploma: ASO

Aard contract: contractueel bepaalde duur halftijds tewerkgesteld voor de bosgroepen bij de provincie Limburg

Naam: Tine Stevens

Diploma: A2 architecturale kunst

Aard contract: contractueel bepaalde duur halftijds tewerkgesteld voor de bosgroepen bij de provincie Limburg

4.3 Voorstel van berekening voor de basissubsidie voor het eerste werkjaar

Rubriek	Maanden tewerkgesteld	Voltijds-halftijds-4/5	In mindering te brengen
Loonkost coördinator	12	4/5	- 1/5 * 75 000)
Loonkost medewerker	12	voltijds	- 0 * (1/12 * 25 000)
Basissubsidie voorgesteld			85 000 Euro

Als **bijlage 6** wordt de door de Raad van Bestuur ondertekende belofte tot aanwerving van een 4/5 coördinator en een halftijdse medewerker toegevoegd.

4.4 Ander personeel

Sinds september 2006 kan de Bosgroep Limburgse Duinen vzw gebruik maken van een arbeidersploeg van de Limburgse bosgroepen. Zo'n arbeidersploeg bestaat **uit 4 arbeiders en 1 ploegbaas**. Het inzetten van deze arbeidersploeg is mogelijk dankzij de gezamenlijke aanvraag van de andere Limburgse bosgroepen voor 8 Groenjobs. Voor 2006 wil de Bosgroep Limburgse Duinen vzw verder gebruik maken van deze arbeidersploeg d.m.v. subsidies van de Groenjobs, projectsubsidies van de voorlopige erkenning en mogelijk een bijdrage van de provincie. De sociale werkplaats Groenwerk vzw (Sint-Ferdinandstraat 1, 3560 Lummen) zorgt voor de uitvoering.

De **arbeidersploeg** voert onrendabele beheerwerken uit (zoals bestrijding van Amerikaanse vogelkers, onrendabele dunningen, natuurbeheerwerken, ... zie verder 6.1).

De **ploegbaas** heeft als taak de arbeidersploeg te begeleiden in de uitvoering van de beheerwerken. Zijn belangrijkste taken zijn:

- planning en organisatie van de beheerwerken
- technische begeleiding van de arbeiders (m.b.t. het gebruik van de machines en het technisch bosbeheer)
- onderhoud en veiligheid m.b.t. tot de machines
- sociale begeleiding van de arbeiders.

De bosgroep zal, optimaal gebruikmakend van alle mogelijke Vlaamse subsidiekanalen, de werking van een arbeidersploeg trachten te garanderen. Zo werd via het nieuwe besluit rond de Groenjobs een bijkomende loonsubsidie aangevraagd voor 2 ploegen.

Voor de vormingen van de leden schakelt de bosgroep externe lesgevers in. Per cursus wordt een overeenkomst afgesloten.

Voor het aanduiden en opmeten van dunningen volgens de toekomstbomenmethode en eindkappingen wordt samengewerkt met privé-bedrijven. Tussen deze betrokkenen wordt, dankzij de bemiddeling van de bosgroep, een overeenkomst afgesloten. De bosgroep kubern de meetgegevens. Met de mogelijke oprichting van een cvba kan dit systeem de volgende drie jaar nog wijzigen.

5 Informatie- en vormingsactiviteiten

5.1 Globale planning voor de periode van erkenning

5.1.1 Informatievergaderingen en vormingsactiviteiten inbegrepen in de basiswerking van de bosgroep (basissubsidies)

Bij de start en de opvolging van de boscomplexen worden informatie- en vormingsactiviteiten georganiseerd voor de geïnteresseerde bouseigenaars (zie organisatorische aanpak 0.2.3). De bosgroepcoördinator informeert er de aanwezige bouseigenaars. Deze informatievergaderingen maken deel uit van de basiswerking van de bosgroep. In de periode begrensd door dit werkplan worden **een 10tal infovergaderingen en vormingsactiviteiten** voorzien.

5.1.2 Infovergaderingen en vormingsactiviteiten niet in de basiswerking begrepen

Gedurende de periode van het werkplan worden jaarlijks 2 tot 5 cursussen voor bouseigenaars voorzien. Bij de keuze van de thema's wordt rekening gehouden met de suggesties van de bouseigenaars. Praktijkcursussen, zoals 'kettingzaag voor beginners', zijn populair. Door het beperkt aantal deelnemers per cursus wordt de bosgroep genoodzaakt te werken met wachtlijsten. Zodra de planning van de cursussen definitief is, wordt het cursusprogramma gepubliceerd in 't Limburgs Bosbelang (eerste aankondiging van de cursussen voor het volgend jaar meestal in het herfstnummer).

In onderstaande tabel worden de thema's voor de periode 2007-2009 weergegeven.

Doelgroep	Cursussen 2006-2008
Leden van de bosgroep	<ul style="list-style-type: none"> - Veilig gebruik van de kettingzaag - Veilig gebruik van de bosmaaier - Herkennen inheemse bomen en struiken - Algemene bosbouwpraktijk, bosbeheer - Aanduiden van dunningen en de toekomstboommethode - Cursus bosecosystemen, ziekten, bosfauna - Planten - Snoeien - Vogelkersbestrijding - Brandhoutexploitatie - ...
Personeel bosgroep	Verdere bijscholing technisch bosbeheer, management en organisatievaardigheden, sociale vaardigheden, informaticatoepassingen

Door het succes van de excursies de afgelopen jaren, zullen de Limburgse bosgroep in de toekomst meer de nadruk leggen op thematische excursies. Mogelijk wordt het aantal cursussen daardoor beperkt.

5.2 Concrete planning voor het eerste werkjaar na de erkenning en voorstel van berekening voor de vormingssubsidie (inclusief interne vorming)

5.2.1 Infovergaderingen en vorming voor de leden van de bosgroep

Vanaf het tweede jaar van het proefproject Bosgroep Limburgse Duinen werden op regelmatige basis cursussen georganiseerd voor boseigenaars. In de onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de cursussen georganiseerd in 2006.

Nr.	Onderwerp van de cursus	Duur	Datum	Plaats
1.	Kettingzaag voor beginners	2 dagen	2006-2-7/8	Houthalen
2	Cursus bosbouw vandaag Pijnven	1 dag	2006-04-22	Hechtel-Eksel
3.	Aanduiden van dunningen en de toekomstboommethode	1 dag	2006-07-01	Houthalen
4.	Cursus naaldbomen	1 dag	2006-10-25	Helchteren

De ervaring leert dat de onderwerpen van de cursussen goed aansluiten bij de nood aan kennis en de interesses bij de boseigenaars. De cursussen worden op niveau van de provincie georganiseerd. Alle Limburgse cursussen zijn toegankelijk voor de leden van alle Limburgse bosgroepen.

De bosgroep promoot het veilig omgaan met de kettingzaag en organiseert hierover een tweedaagse cursus waarbij o.a. aandacht wordt besteed aan het vaak ontbreken van de juiste (veilige) aangepaste kleding bij werken in het bos.

Tijdens de vele terreinbezoeken n.a.v. de start van een nieuw boscomplex hebben de coördinatoren opgemerkt dat de meeste boseigenaars zich fixeren op de “slechte” bomen. De cursus “aanduiden van dunningen en de toekomstboommethode” legt de nadruk op de “goede” bomen en de potenties van het bos waardoor de eerdere negatieve visie van de boseigenaars een positief accent krijgt. Beide cursussen zullen regelmatig worden herhaald in functie van de noden op het terrein.

Voor de begeleiding van de cursussen en excursies sluit de bosgroep een overeenkomst met externe organisaties (tot op heden steeds Inverde). De lesgevers hebben een jarenlange ervaring wat betreft deze materie. Het didactische materiaal, de inhoud van de cursus en de taal zijn aangepast aan de wensen van de boscijneren. Mogelijk zal in de toekomst ook met andere partners worden samengewerkt voor het organiseren van cursussen.

Elk jaar worden door de verschillende ‘partners’ in de bossector talrijke studiedagen, excursies, infodagen of cursussen georganiseerd waarop de leden van de bosgroep uitgenodigd worden. We merken een stijgende trend in het aantal activiteiten die toegankelijk zijn voor een breed publiek (zowel specialisten als leken). Verschillende leden en bestuurders van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw hebben recent aan dergelijke activiteiten deelgenomen en zijn van plan dit in de toekomst zeker opnieuw te doen. In onderstaande tabel is hiervan een aantal voorbeelden terug te vinden.

Datum	Organisatie	Locatie	Thema
3 augustus 2005	Inverde – Vlaamse bosgroepen	Libramont	Bosbouw demonstraties + beurs
24 februari 2006	Inverde – Vlaamse bosgroepen	Arnhem	Rondhoutveiling
11 maart 2006	Limburgse bosgroepen - Borgman	Genk	Cursus bosgroepwerking van Borgman

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw wil een 20-tal bosbeheerders stimuleren om aan dergelijke activiteiten deel te nemen en wil hiervoor vormingssubsidies aanvragen.

Onderwerpen die hierbij zeker in aanmerking komen zijn:

- studiedagen rond duurzaam en natuurgericht bosbeheer
- opleidingen rond de organisatie/bestuur van de bosgroep vzw (voor leden van de Raad van bestuur)
 - o BTW-regeling
 - o Hoe besturen ?
 - o Verzekering/verantwoordelijkheid van de bestuurders
- Binnen- en buitenlandse excursies en studiedagen over het beheer van specifieke bossen:
 - o populierenteelt
 - o naaldhoutbestanden met een dunningsachterstand
 - o behandeling van jonge aanplantingen
 - o ...
- demonstraties in verband met technisch bosbeheer
- seminars met als onderwerpen:
 - o bos- en natuurwetgeving
 - o certificering (FSC, PEFC, ...)
- studiedagen rond natuurrichtplannen, VEN- en IVON-gebieden
- excursies naar houtverwerkende bedrijven.

Specifiek voor de bestuurders wordt in 2007 alvast 1 vormingsactiviteit gepland:

- bedrijfsbezoek aan Norbord (houtverwerkend bedrijf)

In de onderstaande tabel worden de vormingsactiviteiten voor 2007 voor de leden samengevat.

Periode	Onderwerp	# dagen	Doel
	Aanduiden van dunningen en toekomstbomen	1	Hoe kijk je best naar je bos? Welke bomen moeten worden gekapt bij een dunning? Hoe herken je een toekomstboom?
	Vogelkersbestrijding	1	Problematiek en bestrijdingsmethodes van Amerikaanse vogelkers
	Veilig gebruik van de kettingzaag	2	Veilig leren werken met de kettingzaag
Excursies, studiedagen en seminars			

5.2.2 Vorming personeel van de bosgroep

Voor de goede werking en uitbouw van een organisatie is het belangrijk dat het personeel de nodige vorming krijgt. De bosgroepcoördinator en –medewerker krijgen binnen de provincie Limburg de kans om aan het interne vormingsaanbod deel te nemen. Verder geeft de bosgroep haar personeel de kans een aantal cursussen te volgen die door derden worden georganiseerd. De kosten van de cursussen werden gebaseerd op reële cijfers van de instanties die de cursussen organiseren.

5.2.2.1 Cursussen coördinator

De coördinator van de bosgroep staat in voor de dagelijkse werking van de bosgroep. Organisatie en management zijn, naast technische kennis rond bosbouw en –beheer, belangrijke aandachtspunten en dus van groot belang voor de werking van de bosgroep. De coördinator speelt ook een intermediaire rol tussen bosbeheerders, bosgebruikers, openbare en privé-boseigenaars en heeft een bemiddelende rol bij eventuele conflicten. Tijdens de proefperiode van het project volgde de coördinator opleidingen rond omgaan met conflicten, boscomplexwerking enz. Een permanente bijscholing rond nieuwe thema's van het bosbeheer blijft aangewezen.

Gedurende de periode van dit werkplan zal de coördinator zich verder bekwamen in de volgende thema's:

- **Wervend schrijven:** zowel voor ons tijdschrift als voor activiteiten zoals infovergaderingen, excursies, ... is het belangrijk de boodschap op een aantrekkelijke manier over te brengen naar de beseigenaars. Deze cursus geeft hiervoor nuttige tips
- **Organisatie- en managementvaardigheden :** de dagelijkse leiding van de bosgroep vergt heel wat organisatie- en managementvaardigheden (time management, stellen van prioriteiten, planning, ...) om tot een efficiënte organisatie te komen.
- **Bosbeheer:** verschillende keren per jaar organiseren derden interessante cursussen en binnen- en buitenlandse excursies rond bosbeheer. Indien de thema's relevant zijn, zal de coördinator hieraan deelnemen.

Periode	Onderwerp	Aantal dagen	Doel
2007	Wervend schrijven	1	Tips om projecten goed voor te stellen in 't Limburgs Bosbelang, uitnodigingen, ...
2007	Effectief en efficiënt organiseren	4	Het proces van planning tot concrete uitvoering zo efficiënt mogelijk organiseren en controleren
2007	Bosbeheer	5	Kennis en vaardigheden rond duurzaam bosbeheer verbeteren

5.2.2.2 *Cursussen administratieve medewerker*

In Limburg zijn 5 bosgroepen actief. Per bosgroep wordt 1 voltijdse medewerker (of twee halftijdse) aangeworven. Tussen de administratieve medewerkers van alle Limburgse bosgroepen (6 personen) wordt permanent overlegd. De opdrachten worden uitgevoerd in functie van de specialisatie van de medewerkers. Deze aanpak leidt tot een grotere efficiëntie in het uitvoeren van specifieke opdrachten die een bepaalde deskundigheid vereisen.

De belangrijkste taken van de administratieve medewerker zijn:

- efficiënt beheer van de administratie van de bosgroep
- verspreiding van het driemaandelijks tijdschrift van de bosgroep
- maken van terrein- en overzichtskaarten met behulp van GIS
- onthaal van boscijdegenoten (ook telefonisch)
- opvolgen van de boekhouding van de bosgroep.

De volgende opleidingen worden opgenomen in de planning:

Periode	Onderwerp	Aantal dagen	Doel
2007	Verslaggeving bij vergaderingen	1	Zorgen voor duidelijke en eenvoudige verslagen, vooral praktijk- en ervaringsgericht
2007	Time-management voor medewerkers	2	Betere organisatie, prioriteiten stellen
2007	Technische vaardigheden en informatica	1	kennis van informatica vergroten (Arc-Gis, Outlook,...)
	TOTAAL	4	

5.2.2.2 *Cursussen arbeidersploeg*

De bosgroepen in Limburg sluiten een samenwerkingsovereenkomst af met een sociale werkplaats (Groenwerk vzw) voor een totaalpakket: arbeidsuren, vorming en bijscholing arbeiders/ploegbaas.

In functie van het efficiënt uitvoeren van onrendabele boswerkzaamheden, volgden de ploegbazen van de arbeidersploegen van Antwerpen en Limburg op 22 september 2005 een cursus vogelkersbestrijding. In 2006 werd een overleg georganiseerd tussen de ploegbazen van de verschillende arbeidersploegen die in opdracht van de bosgroepen actief zijn. Het is de bedoeling op die manier ervaringen en tips uit te wisselen. In 2007 zal de klemtoon van de vorming eerder op natuurbeheerwerken liggen.

5.2.3 Voorstel van berekening van de vormingssubsidie

Periode	Onderwerp	Interne vorming (i)	Externe vorming (ii)	Eenheidsprijs (€/dag)	Kostprijs (€)
Leden van de bosgroep					
2007	Aanduiden van dunningen en toekomstbomen	1		240	240
2007	Vogelkersbestrijding	1		240	240
2007	Veilig gebruik van de kettingzaag	2		240	480
2007	Bedrijfsbezoek Norbord (enkel voor bestuurders)	1		240	240
2007	Cursussen, excursies en infodagen georganiseerd door derden		17	240	4080
SUBTOTAAL			22		5280

Personeel van de bosgroep					
2007	Verslaggeving bij vergaderingen		1	240	240
2007	Time-management voor medewerkers		2	240	480
2007	Technische vaardigheden en informatica		1	240	240
2007	Effectief en efficiënt organiseren		4	240	960
2007	Wervend schrijven		1	240	240
2007	Bosbeheer		5	240	1200
SUBTOTAAL			14		3360
Arbeiders					
2007	Opleiding natuurbeheerwerken	1		240	240
SUBTOTAAL			1		240
TOTAAL			37		8880

- (i) interne vorming = cursussen georganiseerd door de bosgroep zelf (eventueel in samenwerking met Inverde)
- (ii) externe vorming = cursussen georganiseerd door derden

Deze planning is flexibel en kan worden aangepast aan reële noden en opportuniteiten.

6 Organisatie van gezamenlijke beheerwerken

Het realiseren van een rationeel en duurzaam bosbeheer door het stimuleren van de samenwerking tussen de verschillende bosbeheerders is één van de belangrijkste doelstellingen van de bosgroep. Dit wordt beschouwd als de enige manier om de versnipperde bosgebieden in Vlaanderen op een meer efficiënte, rationele wijze te beheren. Belangrijk is dat de samenwerking en de participatie van de bosbeheerders op een vrijwillige basis gebeurt. De bosbeheerders verplichtingen opleggen of opdringen heeft een averechts effect en is nefast voor het opbouwen van een duurzame vertrouwensrelatie. Een vrijwillige samenwerking met de bosgroep houdt in dat het proces van eigenaars ‘werven’ een langzaam proces is, maar daartegenover staat een duurzaam en geëngageerd bosbeheer. Gezamenlijk bosbeheer is een geleidelijk proces. Het is gebaseerd op vertrouwen en het inzicht dat het voor het bos en de bosbeheerder een meerwaarde betekent.

De **gebiedsgerichte aanpak van de bosgroep via boscomplexen** blijkt de meest aangewezen methode om dit gezamenlijk beheer zo goed mogelijk te realiseren.

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw zal in 2007 samen met de andere Limburgse bosgroepen beschikken over 2 arbeidersploegen om onrendabele beheerwerken in de Limburgse bossen uit te voeren. Aanvullend op de Vlaamse subsidies via het besluit van de Groenjobs, wenst de Bosgroep Limburgse Duinen vzw via de projectsubsidies de werking van de arbeidersploeg te ondersteunen en verder uit te bouwen. (zie verder 6.1).

Deze “onrendabele” beheerwerken **verhogen de ecologische, landschappelijke en recreatieve waarde** van de bossen en daarom is de uitvoering ervan erg belangrijk.

Het niet uitvoeren van deze werken in de Limburgse privé-bossen is te wijten aan een aantal factoren:

- de beheerwerken zijn zeer arbeidsintensief (en dus kostenintensief) en bijgevolg te duur om door reguliere privé-bedrijven te laten uitvoeren
- de inkomsten uit het bos worden pas gerealiseerd in een latere fase van het bosbeheer
- er is een gebrek aan kennis over de technische aspecten van bosbeheer
- de bosbeheerder kent zijn rechten onvoldoende en is onwetend wat betreft de toegelaten beheermaatregelen en werkzaamheden in de bossen

- een gebrek aan gezamenlijke organisatie van beheerwerken maakt het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden vaak onrendabel. Samenwerking en een gezamenlijk beheer liggen aan de basis van een goed resultaat.

Aan deze moeilijkheden tracht de bosgroep via haar aanpak een oplossing te geven. De bosgroep slaagt erin om de betrokkenheid van de vele bosbeheerders te vergroten. Bosbeheerders kiezen voor een actief beheer en durven beslissingen te nemen in de planning en uitvoering.

De organisatie van de uitvoering van deze gezamenlijke beheerwerken gebeurt:

- via de arbeidersploeg van de bosgroep. Deze voert onrendabele bosbeheerwerken uit. De afspraken hierover worden in een beheerovereenkomst vastgelegd die door de bosbeheerder en de bosgroep wordt ondertekend (zie ook 4.4 en 6.2.1).
- via het brandhoutcircuit. In elk 't Limburgs Bosbelang wordt een oproep gedaan in verband met brandhout. Jaarlijks zal er een brandhoutverkoop in het najaar georganiseerd worden. De bosgroep bemiddelt bij het opruimen van kruinhout na exploitaties en van dikke Amerikaanse vogelkers.
- in samenwerking met de bosbeheerders. De bosgroep nodigt de bosbeheerder uit om samen de bomen aan te duiden voor een dunningskap. Voor gezamenlijke dunningen in het kader van een boscomplex worden soms ook andere bosbeheerders uitgenodigd.

Naast het **stimuleren van de betrokkenheid** van de bosbeheerders en geïnteresseerden, hecht de bosgroep veel belang aan het **sensibiliseren en het informeren**. Bij de uitvoering van een beheeractiviteit in het bos wordt een affiche aan de rand van het bos gehangen. Deze informeert de voorbijgangers over de aard en het nut van de werken. De informatie voor de inwoners, de bosbeheerders en de geïnteresseerden wordt eveneens verspreid via de gemeentelijke infobladen en 't Limburgs Bosbelang.

6.1 Globale planning voor de periode van erkenning

De volgende gezamenlijke beheerwerken worden gepland:

- uitvoering van onrendabele dunningen
- bestrijding van agressieve exoten
- zuiveringen en vrijstellingen
- vormsnoei
- aanplanting van bosranden
- ...

Dit takenpakket kan worden uitgebreid al naargelang de behoeften met:

- opruimen van omheiningen (b.v. prikkeldraad)
- onderhoud van boswegen
- natuurbeheerwerken: b.v. vorming bosranden, aanleg van een poel, heideherstel, ... (afhankelijk van de vraag)
- ...

Deze beheerwerken zullen worden uitgevoerd in de volgende boscomplexen:

Nr.	Start	Opp. privé-bos (ha)	Boscomplex	Jaar			
				2006	2007	2008	2009
1.	05/05	107	Lindel-Hoeven (Overpelt)		O		
2.	10/05	135	Hoevebos-Schomberg (Houthalen)		O	O	
3.	02/06	125	Vlasmeer (Eksel)		O	O	
4.	02/07	27	Waard (Zonhoven)			O	
5.	06/07	103	Vlasmeerheide (Eksel)			O	
6.	01/08	87	Sonnis (Helchteren)				O
7.	06/08	100	Hoeverheide-Eikelbos (Eksel-Overpelt)				O
8.	01/09	85	Bosveld (Hechtel)				
9.	06/09	32	Hoendrik (Hechtel-Eksel)				

Naast beheerwerken in boscomplexverband, kunnen ook particulieren gebruik maken van de arbeidersploeg om bovenvermelde beheerwerken uit te voeren. Het is echter niet mogelijk om die nu al te plannen.

Een overzicht van de **geplande beheerwerken in de planningsperiode** (de komende drie jaren) wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

	Opp. (ha) AvK-bestrijding	Opp. (ha) nabehandeling AvK	Opp. (ha) onrendabele dunningen	Andere	Totaal
2007					
Aantal ha	36	5	5	7	53
# mandagen / ha	8	3	12	5	
Totaal # dagen arbeidersploeg	58	3	12	7	80
2008					
Aantal ha	30	36	5	5	76
# mandagen / ha	8	3	12	5	
Totaal # dagen arbeidersploeg	48	22	5	5	80
2009					
Aantal ha	32	30	5	5	72
# mandagen / ha	8	3	12	5	
Totaal # dagen arbeidersploeg	52	18	5	5	80

Legende: AvK = Amerikaanse vogelkers; een arbeidersploeg bestaat uit 1 ploegbaas en 4 arbeiders

6.2 Concrete planning en kostenraming voor het eerste werkjaar van acties waarvoor projectsubsidie gevraagd wordt

6.2.1 Werking arbeidersploeg: afspraken, tarieven en overleg

De beheerwerken die de arbeidersploeg voor de bosbeheerders uitvoeren, worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de bosgroep en de bosbeheerder (bijlage 7). Een belangrijke voorwaarde om een beroep te kunnen doen op de arbeidersploeg is wel dat de bosbeheerder lid is / wordt van de bosgroep.

De **tarieven** die worden gehanteerd en die door de bosbeheerder worden betaald voor de uitvoering van de beheerwerken zijn opgenomen in de tabel op de volgende bladzijde.

De inkomsten die hieruit voortvloeien, worden geraamd op € 4 000 (op basis van de ervaringen van de andere Limburgse bosgroepen). Dit bedrag wordt opgenomen in de kostenberekening. Mochten deze inkomsten hoger zijn, dan zal het overschot gebruikt worden voor de aankoop van glyfosaat of voor de huur van materiaal.

Bij de vergelijking van deze **tarieven** met de tarieven van een privé-firma, blijkt dat de door de bosbeheerders betaalde prijs gemiddeld slechts 10 % is van de totale kostprijs. Hiermee wordt aangetoond dat werken met een gesubsidieerde arbeidersploeg de drempel voor de boseigenaars zeer laag houdt. Dit stimuleert de bosbeheerders om de onrendabele boswerken te laten uitvoeren. Dankzij de organisatie van een gezamenlijk bosbeheer, de persoonlijke aanpak van de bosgroep en de voordelige tarieven (door subsidiëring van het Vlaams Gewest) zijn de bosgroepen in staat om in heel wat bossen de dunningsachterstand in te halen en de Amerikaanse vogelkers te bestrijden.

1. Amerikaanse vogelkers + agressieve exoten (incl. 1 nabehandeling binnen de 18 maanden)							Groep I
	Hak- en spuit	Vellen en zagen op 1,20 m	Takhout verspreid in het bos	Takhout op hopen	Hout voor ploeg	Hout voor boseig.	Prijs / ha
1.1	X						100
1.2		X	X		X		150
1.3		X	X			X	300
1.4		X		X	X		200
1.5		X		X		X	350
2. Onrendabele dunningen / Hakhoutbeheer (co. beslist of WO mogelijk is)							Groep I
	Vellen en zagen op 1,20 m	Takhout verspreid in het bos	Takhout op hopen	Hout voor ploeg	Hout voor boseig.	Prijs / ha	
2.1	X	X		X		200	
2.2	X	X			X	250	
2.3	X		X	X		250	
2.4	X		X		X	300	
3. Vrijstelling / zuivering / vormsnoei (tot manhoogte)							Groep I
3.1.							Prijs / ha
							150
4. Aanplanten van een bosrand							Groep I
4.1.	Max. 6 m breed, excl. plantgoed					Prijs / 100 m	
						150	
5. Maken takkenwal (opruimen takhout)							Groep I
5.1.	Excl. palen					Prijs / 100 m	
						150	

6. Opruimen constructie in bos		Groep I
6.1.	Max. 50 m², eigenaar zorgt zelf voor container en afvoer ervan; geen verharde materialen (vb. beton, ...)	Prijs / constr 300
7 Maaien + onderhoud van bermen en paden / Ecologisch beheer open plekken		Groep I
		Prijs
7.1.	Paden vrijmaken, opruimen zwerfvuil tot 6 m langs beide zijden pad (= enkel restafval), boseigenaar zorgt voor ophalen restafval	50 / 100 m
7.2.	Maaien van bestaande open plekken	5 / are
8. Inboeten / Aanplanten van bosplantsoen		Groep I
8.1.	Max. 0,50 ha; excl. plantgoed, excl. wildbescherming; enkel op plantklaar terrein (ploegbaas oordeelt hierover)	Prijs / plant 0,10
9. Extra nabehandeling van Amerikaanse vogelkers en andere agressieve exoten		Groep I
	Enkel nabehandelingen die worden uitgevoerd binnen de 3 jaar na de eerste nabehandeling; de 1e bestrijding kan uitgevoerd zijn door de arbeidersploeg, een hobbyist of de boseigenaar zelf	Prijs / ha 75

Zonder de financiële steun van de verschillende partners zou de bosgroep geen arbeidersploeg kunnen aanbieden. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de verschillende partners:

Partner	Ondersteuning
Vlaams Gewest	Projectsubsidie in het kader van besluit rond erkenning en subsidiëring bosgroepen
Vlaams Gewest	Besluit Groenjobs
Bosbeheerders	Betaling van de beheerwerken (zie tarieven)
Bosgroep Limburgse Duinen vzw	Organisatie en coördinatie van de beheerwerken

6.2.2 Beheerwerken in 2007: uit te voeren werk

Een overzicht van de beheerwerken die worden gepland in 2007 zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Het betreft slechts een raming van het werkvolume. De oppervlakte nabehandeling van Amerikaanse vogelkersbestrijding is gebaseerd op de bestrijdingen die de arbeidersploeg in 2007 vermoedelijk zal uitvoeren. Aangezien de bosgroep in november 2004 van start ging, is het aantal opgestarte boscomplexen beperkt. De komende jaren staan beheerplannen in boscomplexen centraal en zullen deze verder worden uitgebouwd. Het is moeilijk te rammen hoe groot het werkvolume voor de arbeidersploeg volgend jaar zal zijn. Het inzetten van de arbeidersploeg gebeurt op vraag van de bosbeheerders, bij voorkeur in de boscomplexen.

	Opp. (ha) AvK- bestrijding	Opp. (ha) nabehandeling AvK	Opp. (ha) onrendabele dunningen	Andere	Totaal
2007					
Aantal ha	36	5	5	7	53
# mandagen / ha	8	3	12	5	
Totaal # dagen arbeidersploeg	58	3	12	7	80

Legende: AvK = Amerikaanse vogelkers; een arbeidersploeg bestaat uit 1 ploegbaas en 4 arbeiders

De belangrijkste beheeractiviteit van de arbeidersploeg is de bestrijding van Amerikaanse vogelkers. Deze soort heeft zich sinds de invoering massaal verspreid over alle bossen (openbare en privé-bossen) en belet de vestiging van inheemse soorten. Door zijn schaduwverdragend karakter en succesvolle verspreiding, monopoliseert deze soort op vele plaatsen de onder- en nevenetage van dennenbossen. Indien er wordt gestreefd naar natuurlijke verjonging van gewenste inheemse soorten (Beheervisie Agentschap Natuur en Bos) is de **bestrijding van de Amerikaanse vogelkers van fundamenteel belang.** De sociale werkplaats die de arbeidersploeg levert aan de bosgroep, voert ook opdrachten uit voor openbare besturen en heeft veel ervaring met het bestrijden van deze exoot.

Hierbij zijn de volgende **aandachtspunten** van belang:

- hoe lager de tarieven voor de bosbeheerder, hoe hoger de participatiegraad. De gebiedsgerichte aanpak (per boscomplex) blijkt uit de ervaringen van de andere Vlaamse bosgroepen zeer efficiënt te zijn omdat men zo grote aaneengesloten oppervlakten onder handen kan nemen.
- het gebruik van een herbicide (glyfosaat) bij de bestrijding is van fundamenteel belang. Het aantal bosbestanden waar Amerikaanse vogelkers overheerst, is groot. Het probleem dient op een efficiënte wijze te worden aangepakt
- in de prijs voor de bestrijding van Amerikaanse vogelkers is een nabehandeling voorzien 1 jaar na de bestrijding. De zaden van de vogelkers blijven een aantal jaren kiemkrachtig. Een nabehandeling geeft een beter resultaat
- eigenaars bewust maken van hun eigen verantwoordelijkheid is essentieel. Door geregeld door het bos te lopen en zaailingen te verwijderen, wordt voorkomen dat de Amerikaanse vogelkers opnieuw uitbreidt. De bosbeheerders zullen richtlijnen ontvangen m.b.t. vogelkersbestrijding.

In gebieden waar andere agressieve exoten (bvb. Amerikaanse eik, ...) de inheemse soorten terugdringen, zal de Bosgroep Limburgse Duinen vzw de verdere verspreiding tegengaan. De aanpak van andere beheerwerken zoals de aanleg van bosranden, vormsnoei, vrijstelling en zuivering door de bosgroep is afhankelijk van de vraag van de bosbeheerders en is moeilijk te voorspellen.

6.2.3 Inkomsten Bosgroep Limburgse Duinen vzw

De 2 arbeidersploegen die de Limburgse bosgroepen ter beschikking krijgen (met steun van de provincie Limburg en het Vlaams Gewest – Groenjobs), zullen ook in de Bosgroepen Limburgse Duinen vzw worden ingezet. Het is de bedoeling om de arbeidersploegen flexibel in te zetten over de hele provincie.

Kosten	Co-financiering door
Lonen arbeiders	Vlaams Gewest (besluit Groenjobs)
Omkaderingskost (loon ploegbaas, ...) en werkingskosten	Vlaams Gewest (projectsubsidie erkenning bosgroep) + bosgroep vzw
Som = totale kost arbeidersploeg (4 arbeiders en 1 ploegbaas)	

6.2.4 Werkcapaciteit

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw zal met het systeem van uitbesteding van opdrachten blijven werken en zal zelf geen arbeiders in dienst nemen. De organisatie van de arbeidersploegen (arbeiders en ploegbaas) blijft onder de verantwoordelijkheid van de partner die de arbeidersploegen levert. De bosgroep zal een mandagenpakket aankopen. Het aantal mandagen dat één arbeidersploeg maximaal per jaar op het terrein kan werken, wordt geraamd op 200 dagen, rekening houdend met de dagen die gereserveerd worden voor het onderhoud van de machines enz. Voor de Bosgroep Limburgse Duinen vzw komt dit dus neer op 80 dagen voor 2007. De mogelijkheid wordt onderzocht om in de toekomst het aantal arbeidersploegen voor de Limburgse bosgroepen uit te breiden.

6.2.5 Aanvraag projectsubsidies voor ondersteuning van arbeidersploeg

Een gedetailleerd overzicht van de kosten van de **huidige arbeidersploegen** in de Limburgse bosgroepen vzw wordt als **bijlage 8** weergegeven.

De arbeidersploeg werd in 2004 volledig door het provinciebestuur van Limburg gefinancierd. De financiële ondersteuning per bosgroep (Noordoost- en West-Limburg) bedroeg voor dat jaar 25 000 euro, goed voor 1 arbeidersploeg gedurende ongeveer 4 maanden. Gezien beide voorlopig erkende bosgroepen voor 2005 konden rekenen op co-financiering (Vlaams Gewest – Groenjobs), bedroeg de provinciale bijdrage nog 20 000 euro. Voor 2007 is het nog niet duidelijk of, en zo ja voor welk bedrag, de provincie de arbeidersploeg zal subsidiëren. Mocht de provincie toch subsidies toekennen, dan zullen deze middelen gebruikt worden om minder prioritaire werken uit te voeren.

De jaarlijkse kostprijs van 2 arbeidersploegen, met telkens 4 arbeiders en 1 ploegbaas, bedraagt ongeveer (incl. 6% BTW) **195 144 euro** (op basis van offertevraag bij sociale werkplaatsen in 2006).

	Bedrag (euro)	Subsidie per bosgroep (euro)
Inkomsten		
Vlaamse Gewest via besluit Groenjobs	49 600	9920
Privé-boseigenaars	20 000	4 000
Totale kostprijs 2 arbeidersploegen (euro)	195 144	39 028,8
Aanvraag subsidie	125 544	25 108,8

Conclusie

De voorgestelde projectsubsidie (25 108,8 euro) wordt aangevraagd namens de Bosgroep Limburgse Duinen vzw. In de 2 volgende jaren van de planperiode (nl. 2008 en 2009) zal aan het Vlaams Gewest andermaal een projectsubsidie worden gevraagd ter ondersteuning van de arbeidersploeg. De projectsubsidies zullen worden gebruikt om de Vlaamse subsidies in het kader van de Groenjobs aan te vullen en de ploegen voltijds voor de Limburgse bosgroepen in te zetten.

7 Organisatie van de gezamenlijke houtverkoop

De economische functie van hun bos is voor de meeste privé-boseigenaars nog altijd een belangrijk gegeven. In september 2005 werd onderhands 3 bestanden loofhout verkocht (1169 m³, 3 eigenaars, 29 634 euro). In februari 2006 heeft de Bosgroep Limburgse Duinen vzw voor het eerst deelgenomen aan de gezamenlijke houtverkoop van de Limburgse bosgroepen. Het ging om 3 gezamenlijke loten met in totaal 2207 m³ van in totaal 18 eigenaars (41 300 euro)

In bovenstaande tabel (zie 6.1, p 23) staat aangeduid wanneer de komende jaren dunningen zullen worden uitgevoerd. Het daaropvolgende jaar wordt het hout verkocht. Met de boscomplexwerking is het mogelijk clusters van bouseigenaars te vormen die hun hout samen aanbieden. Dit leidt tot interessantere loten en betere prijzen. Voor percelen die opgenomen worden in uitgebreide beheerplannen, wordt alvast een kapmachtiging aangevraagd. Hierdoor zien de eigenaars op relatief korte termijn resultaten in hun eigen bos.

In een groot deel van de privé-bossen van het projectgebied was er nauwelijks sprake van beheer in de jongste jaren. Dit leidde tot bestanden (vooral naaldhout) met dunningsachterstanden. Door de gezamenlijke aanpak in boscomplexen kunnen deze worden weggewerkt. Bouseigenaars worden gestimuleerd om opbrengsten uit hun bos te realiseren. Door de dunning krijgen de beste bomen in het bos ontwikkelingskansen. De lichtinval wordt groter zodat zich een kruid- en een struiklaag kan ontwikkelen. Hierdoor stijgt zowel de ecologische, de economische als de landschappelijke waarde van het bos.

Het stimuleren van de bosbeheerders om de bossen gezamenlijk te beheren, is een arbeidsintensieve activiteit. De bosgroepen slagen hierin door hun gebiedsgerichte aanpak en hun know-how. Ook de subsidies van het Vlaams Gewest werken stimulerend. De resultaten bewijzen dat een gezamenlijk beheer mogelijk én haalbaar is. Bovendien wordt, via de samenwerking, langzaam maar zeker aan een draagvlak voor duurzaam bosbeheer gewerkt.

Via de bosgroepen komt regelmatig extra hout op de markt. Dit wordt gretig aanvaard door de houtverwerkende bedrijven in de regio. Het meeste hout dat in Vlaanderen wordt verwerkt, wordt vaak uit de buurlanden geïmporteerd omwille van het beperkte binnenlandse aanbod. Dit terwijl in onze Limburgse bossen een aanbod aan hout bestaat dat (nog) niet op de markt wordt aangeboden.

Door de bouseigenaars te wijzen op het ecologisch belang van een dunning en de financiële voordelen van bosbeheer (dunningen), wordt hun interesse gewekt. Voor de houtverkoop van het boscomplex Lindel-Hoeven kwam de opbrengst neer op zo'n 882 euro/ha. Voor het aanduiden van de dunning met toekomstbomen hebben de eigenaars aan een privé-firma een vast bedrag per hectare betaald (nl. 100 euro). De bosgroep bemiddelde om die prijs zo laag

mogelijk te houden. Voor de diensten van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw betalen de eigenaars tot op heden geen vergoeding.

De Limburgse bosgroepen onderzoeken de mogelijkheden om een vast percentage van de opbrengst van de houtverkoop te reserveren voor de praktische organisatie, zoals het aanduiden van de dunning. Eigenaars die zelf de dunning willen aanduiden, zullen hiertoe gestimuleerd worden. Zij betalen uiteraard een kleinere bijdrage.

Af en toe stellen bosbeheerders vragen rond het toekennen van labels (FSC, PEFC) voor hun bossen. Momenteel wordt dit behandeld op Vlaams niveau. De ontwikkelingen zullen van nabij gevolgd worden door de bosgroepen. Wanneer het boscomplex Pijnven en de gemeentebossen van Lommel, Hechtel-Eksel en Overpelt een FSC-label zullen hebben, zal onderzocht worden hoe de omliggende privé-bossen daarbij kunnen aansluiten. Dit wordt echter niet voorzien voor december 2009.

Hieronder wordt beschreven hoe de Limburgse bosgroepen de houtverkoop aanpakken. Mogelijk zal er de volgende jaren een coöperatieve vennootschap opgericht worden waar alle activiteiten van de houtverkoop worden ondergebracht.

7.1 De verschillende verkoopswijzen

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw organiseert de houtverkopen op 3 manieren :

1 gezamenlijke houtverkoop in het voorjaar:

- gezamenlijke houtloten (vaak per boscomplex)
- individuele houtloten
- per inschrijving.

2 brandhoutverkoop:

- loofhout van kleine afmetingen
- kleinere volumes naald- en loofhout
- percelen waar niet met zware machines mag worden gewerkt.
- Eén brandhoutverkoop in het najaar

3 onderhandse houtverkoop:

- loten die buiten de periode van gezamenlijke houtverkoop vallen
- loten die dicht bij verkochte percelen gelegen zijn.

De **commercialisering van hout is een specialisatie** op zich. De bosgroepen testen **nieuwe mogelijkheden** voor commercialisering en verkoopswijzen uit met als doel het hout zo gunstig mogelijk te verkopen. De kwaliteit van de exploitatie is echter eveneens belangrijk. Dankzij de verkopen via de bosgroepen kunnen de boseigenaars rekenen op duidelijke en eenvormige (schriftelijke) afspraken en worden de exploitaties goed opgevolgd. Over de finesses van de houtverkoop kan de bosgroep veel leren uit de ervaringen van de andere Vlaamse bosgroepen. Hieronder wordt een beschrijving gegeven van de verkoopswijzen van de bosgroep.

1. Gezamenlijke houtverkoop

Heel wat **industriehout** wordt via de jaarlijkse gezamenlijke houtverkoop in februari verkocht. Hiervoor wordt samengewerkt met de andere bosgroepen van Limburg. Per bosgroep worden een aantal loten aangeboden en opgenomen in een gezamenlijke houtcatalogus. De exploitanten kunnen schriftelijk en onder gesloten omslag een bod doen. De omslagen worden pas opengemaakt op de verkoopdag.

De eerste houtverkopen van de bosgroepen werden georganiseerd aansluitend bij de verkoopzittingen van de houtvesterijen in het najaar. Toen men zich realiseerde dat het houtaanbod vanuit de bosgroepen groot genoeg was, werd besloten dit systeem te verlaten. De ervaring leert dat hout dat wordt aangeboden in het vroege voorjaar, vlotter verkocht wordt. Uit contacten met een aantal houtexploitanten blijkt dat een houtverkoop in het voorjaar meerdere voordelen inhoudt.

- Het najaar is een zeer drukke periode voor de exploitanten, vooral kleinere firma's hebben moeite om aan de nodige borg- en bankgaranties te geraken voor de openbare houtverkopen.
- In het voorjaar hebben de exploitanten een goed overzicht op de planning van de exploitaties gedurende het jaar. Indien nodig kan de houtvoorraad op stam nog worden aangevuld met loten aangeboden op de houtverkoop van de bosgroepen.

De gezamenlijke aanpak heeft voor de bosgroepen het voordeel dat alles kan worden gebundeld in één houtcatalogus. Op die manier ontstaat een goed overzicht op het aanbod van de privé-boseigenaars in Limburg. De verwerking en kubering van de meetgegevens (van de coördinator, bouseigenaars of firma's die de dunning of eindkap aanduiden) gebeuren door het secretariaat van de bosgroepen. De realisatie van de houtcatalogus (kuberingsen en maken van liggingsplannen) is in handen van de administratieve medewerkers. De coördinatoren bewaken de timing voor wat betreft het aanleveren van de gegevens.

De bosgroepen pakken de organisatie van de houtverkoop als volgt aan.

Tijdens het terreinbezoek met de bosbeheerder worden, in overleg, afspraken gemaakt over de verschillende aspecten van de dunning:

- hoog- of laagdunning, een combinatie of toekomstboommethode
- dunningssterkte
- aanduiden van ruimwegen
- aandacht voor dode bomen.

De bosbeheerder krijgt regelmatig de gelegenheid om bij de bosgroep de cursus 'aanduiden van dunningen en toekomstbomen' te volgen. Tijdens het terreinbezoek worden de basisprincipes van het aanduiden van dunningen toegelicht. Wenst de bosbeheerder de dunning niet zelf aan te duiden, dan kan een overeenkomst tussen de bosbeheerder en een privé-firma worden afgesloten. Een schalmfiche, met daarop de duidelijke afspraken, wordt ingevuld en, samen met een liggingsplan, meegestuurd met de opdracht voor het aanduiden van de dunning. Tegelijkertijd wordt een aanvraag tot kapmachtiging of een gezamenlijk beheerplan ingevuld in overleg met de bosgroepcoördinator. De bomen die moeten worden gekapt, worden gemerkt. De omtrekken van alle gemerkte bomen worden gemeten en per omtrekklasse wordt de totale hoogte opgemeten.

Met de gegevens verzameld op het terrein, wordt vervolgens het commerciële volume berekend van het geschalmde hout, uitgedrukt in kubieke meter (m³). Percelen die vergelijkbaar zijn in houtkwaliteit en in mekaar's buurt liggen, worden gegroepeerd en gezamenlijk te koop aangeboden. Van alle loten worden de bijzondere verkoops- en

exploitatievoorwaarden vermeld en er worden duidelijke liggingplannetjes gemaakt. De informatie van alle bosgroepen wordt gebundeld in een houtcatalogus. Dit document wordt, samen met de verkoopvoorwaarden van de loten, verspreid naar de potentiële kopers. Op basis hiervan gaat de potentiële koper na welke houtloten voor hem interessant zijn. De algemene verkoopvoorwaarden van de Limburgse Bosgroepen 2006 werden bijgevoegd als **bijlage 9**. Voor de verkoopdag worden schouwingsdagen georganiseerd: de coördinator toont de verschillende loten aan de geïnteresseerde exploitanten. De exploitant kan op de zitting bieden via een gesloten omslag.

Vooraf worden minimumprijzen per lot afgesproken. Dit gebeurt in overleg met de bouseigenaar of met de houtvester. Hierbij wordt rekening gehouden met de marktsituatie, de dikte van de bomen, de boomsoort en de bereikbaarheid van het perceel. Op de verkoopzitting worden alle deelnemende bouseigenaars uitgenodigd. De hoogste schriftelijke bidder zal het lot voorlopig toegewezen krijgen. Indien het bod hoger is dan de afgesproken minimumprijs, dan wordt het lot in principe definitief toegewezen. De verkoper wordt zo snel mogelijk op de hoogte gesteld van de geboden prijs en de identiteit van de koper. Is het hoogste bod lager dan de minimumprijs, dan kan het lot niet definitief worden toegewezen zonder toestemming van de verkoper.

De definitieve toewijzing van het lot aan een bepaalde exploitant gebeurt door het sturen van een borderel met daarop de gedetailleerde gegevens van de toewijzing:

- geboden prijs voor het hout
- waarborg van 10 % op de geboden prijs
- totaal verschuldigd bedrag (geboden prijs + waarborg)
- de waarborg wordt teruggestort na goede afloop van de exploitatie
- de exploitant dient de bosgroep 3 dagen voor de start van de exploitatie te verwittigen.

De opbrengst van het hout wordt via de bosgroep verdeeld onder de eigenaars. Bij loten van verschillende bouseigenaars wordt hiervoor een afgesproken verdeelsleutel gehanteerd.

Bovenop de geboden prijs betaalt de koper een waarborgsom van 10 %. Om de bouseigenaars administratief niet te belasten, bewaart de bosgroep deze waarborg op een eigen rekening tijdens de exploitatie. Bij gebrek aan een eigen rekening in 2006, heeft de Bosgroep Limburgse Duinen deze waarborg laten storten op de rekening van de bosgroep Noordoost-Limburg vzw.

De bosgroep vraagt voor haar aangeboden diensten (adviesverlening, kapmachtigingen aanvragen, schalmen, kuberen, verkoop regelen, opvolgen van betalingen en exploitatie) geen vergoeding aan de bouseigenaar noch aan de exploitant. Om de tijdsbesteding van de coördinatoren en de medewerkers te optimaliseren, worden op Vlaams niveau de pistes onderzocht om aan bepaalde, niet zo prioritaire opdrachten, een vast prijskaartje te hangen.

In de toekomst zullen de Raden van Bestuur van de bosgroepen in Limburg bekijken of een bepaald onkostenpercentage (vb. 10 % of een variërend tarief al naargelang de grootte van het lot of de opbrengst) van de houtverkoop kan worden aangerekend. Met dit geld worden de voorbereidende werken (o.a. aanduiden van dunningen) betaald. De bouseigenaars dienen bijgevolg zelf te prefinancieren en de drempel om te participeren aan de houtverkoop van de bosgroep wordt kleiner. Het is van belang om de onkostenpercentages van de 5 Limburgse bosgroepen op elkaar af te stemmen. De mogelijke oprichting van een cvba voor de Limburgse bosgroepen zal dat zeker vergemakkelijken.

Op basis van de voorstellen van deze werkgroep en de bespreking ervan door het Limburgs overlegplatform, worden volgende aanbevelingen gedaan aan de Raden van Bestuur:

- Bij controle van exploitaties kan de coördinator worden bijgestaan door bestuurders of andere geïnteresseerden (eigenaars zelf, omwonenden, ...). Goede afspraken zijn hierbij noodzakelijk, bij geschillen kan de coördinator ingeschakeld worden. Zowel bestuurders als andere vrijwilligers zouden hiervoor een km-vergoeding kunnen vragen.
- De houtkopers betalen vanaf 2008 rechtstreeks de facturen voor het aanduiden van de dunning/eindkap, dit bedrag wordt afgehouden van de opbrengst voor de eigenaars. Raakt het hout niet meteen verkocht, dan zorgt de bosgroep vzw voor de betaling van de factuur in afwachting van een nieuwe koper.

Met het vragen van een (symbolische) bijdrage aan de deelnemende boscijzenaars bij een houtverkoop wordt gewacht tot er meer duidelijkheid is over de BTW-regeling en over de oprichting van een cvba voor de Limburgse bosgroepen.

2. Brandhoutverkoop

Heel het jaar door trachten de Limburgse bosgroepen vraag en aanbod van brandhout op elkaar af te stemmen. De bedoeling is een volwaardig brandhoutcircuit uit te bouwen. De brandhoutzoekertjes worden gecoördineerd door het secretariaat van de Limburgse bosgroepen. Momenteel wordt onderzocht of deze afstemming kan verbeteren d.m.v. een nieuw databeheerpakket waarin ook brandhout wordt opgenomen. Op die manier zouden we mensen die brandhout zoeken of aanbieden, beter en sneller kunnen helpen. Vanaf november 2005 is de vraag naar brandhout zo fel gestegen, dat de bosgroep Limburgse Duinen vzw besloten heeft om de verkoop van brandhout te concentreren in een jaarlijkse brandhoutverkoop.

Het per opbod verkopen van brandhout biedt zowel voor- als nadelen. De voordelen zijn: het behalen van goede prijzen (zeker voor het loofhout), de ondersteuning aan lokale brandhoutcircuits en de mogelijkheden om particulieren makkelijker aan brandhout te helpen. De nadelen zijn: het extra voorbereidende werk en de vaak zeer beperkte hoeveelheid hout. Uiteraard zal dit systeem geëvalueerd worden.

De Bosgroep experimenteert steeds meer met de bestrijding van **Amerikaanse vogelkers** via het brandhoutcircuit. In ruil voor de bestrijding krijgt de bestrijder het brandhout. Het betreft echter slechts een beperkt deel van het hout, nl. hout met afmetingen, geschikt voor brandhout.

3. Onderhandse verkoop

Als tijdens het jaar een kleiner lot wordt aangeboden, wordt overwogen om dit onderhands aan te bieden aan een houtexploitant. Vooral de percelen die liggen in de buurt van een lot, dat werd verkocht op de gezamenlijke houtverkoop, komen hiervoor in aanmerking. De onderhandse verkoop beperkte zich vroeger tot de moeilijk verkoopbare percelen/loten: moeilijk bereikbaar, te klein houtvolume, te licht/dun hout, gevaarlijke bomen,.... Gezien de beperkte interesse van de houtexploitanten in deze 'moeilijke' percelen met een beperkt houtvolume, komen deze loten eerder in aanmerking als brandhout voor de particulier.

De onderhandse verkoop heeft een aantal voordelen:

- door de koper en verkoper (particulieren) met elkaar kennis te laten maken, wordt vertrouwen geschapen en de kwaliteit van de exploitatie verhoogd
- er kunnen op een flexibelere wijze afspraken worden gemaakt
- sommige loten geraken door hun aard makkelijker onderhands verkocht dan op een gezamenlijke houtverkoop.
-

7.2 Resultaten tot op heden

Als **bijlage 10** wordt een overzicht gegeven van de gezamenlijke houtverkoop van de Limburgse bosgroepen in 2006. De prijzen voor de drie loten van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw waren meer dan behoorlijk. In september 2005 werden 3 bestanden loofhout onderhands verkocht (1169 m³, 3 eigenaars, 29 634 euro).

7.3 Ervaringen

De **ervaringen** van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw m.b.t. de houtverkoop kunnen als volgt worden samengevat:

- de werking via boscomplexen laat toe om interessante houtloten te vormen en het werk efficiënt te organiseren
- hoe meer deelnemende eigenaars, hoe groter de gezamenlijke houtloten, hoe beter de verkoopprijzen
- onderhandse verkoop biedt interessante mogelijkheden, vooral daar waar de kwaliteit van exploitatie primordiaal is. De ervaring leert dat, mits een goede opvolging en duidelijke afspraken, het mogelijk is om een goede prijs te combineren met een professioneel uitgevoerde exploitatie
- de bosgroep heeft reeds goede ervaringen met exploitatiemachines zoals harvesters en staat positief tegenover deze bosbouwontwikkelingen. Het blijft noodzakelijk om tegelijkertijd de mensen te sensibiliseren over deze nieuwe exploitatiemethodes
- brandhoutverkoop is een circuit dat sinds november 2005 opnieuw veel interesse heeft gekregen. De verkopers zijn vaak nauw betrokken en geïnteresseerd in het bosbeheer. De Bosgroep Limburgse Duinen vzw wil hieraan in de toekomst de nodige aandacht besteden.
-

7.4 Globale planning voor de periode van erkenning

Elk jaar, naar alle waarschijnlijkheid in februari, zal een gezamenlijke houtverkoop van de Limburgse bosgroepen worden georganiseerd. In onderstaande tabel wordt de planning van de boscomplexen weergegeven met daarbij aangeduid (X) wanneer er hout zal worden verkocht. In hetzelfde jaar zal de exploitatie plaatsvinden.

Nr.	Start	Opp. privé-bos (ha)	Boscomplex	Jaar			
				2006	2007	2008	2009
1.	05/06	107	Lindel-Hoeven (Overpelt)	X			
2.	10/06	135	Hoevebos-Schomberg (Houthalen)		X		
3.	03/07	125	Vlasmeer (Eksel)		X		
4.	02/08	27	Waard (Zonhoven)			X	
5.	06/08	103	Vlasmeerheide (Eksel)			X	
6.	01/09	107	Sonnis (Helchteren)				X
7.	06/09	87	Hoeverheide-Eikelbos (Eksel-Overpelt)				X

7.5 Concrete planning voor het eerste werkjaar

In 2006 vroegen een tiental eigenaars uit de boscomplexen Hoevebos-Schomberg en Vlasmeer om een dunning te laten aanduiden in hun boseigendom. Dit hout zal worden aangeboden op de gezamenlijke houtverkoop van februari 2007. De loten die in februari worden verkocht, dienen geëxploiteerd te zijn vóór februari van het volgende jaar. Daarnaast zal ook de exploitatie worden opgevolgd van een aantal loten van onderhandse verkopen.

8 Acties met betrekking tot toegankelijkheid en recreatie, en het afstemmen van de functievervulling van de bossen op de behoeften van de lokale gemeenschap en de bosgebruikers

8.1 Globale planning voor de periode van erkenning

Door de talrijke contacten met bosbeheerders na een infovergadering kon de Bosgroep Limburgse Duinen vzw zich een beeld vormen van de noden en conflicten m.b.t. de relatie tussen de bosbeheerders, de lokale gemeenschap en de bosgebruikers.

Het is de gewoonte bij bosgroepen om, 3 tot 6 jaar na een infovergadering, een opvolgingsvergadering van een boscomplex te organiseren (zie aanpak bosgroepen 0.2). Hier wordt gepeild naar de behoeftes m.b.t. de regeling van toegankelijkheid, recreatie en het afstemmen van functievervulling (speelbossen, leerpaden,...).

Bij voldoende interesse voor deze thema's, treedt de bosgroep op als overlegplatform en richt een werkgroep op waar zowel bosbeheerders, bosgebruikers als vertegenwoordigers van het gemeentebestuur deel van uitmaken. In sommige gevallen leidt dit tot het opstellen van een toegankelijkheidsreglement.

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw heeft tot op heden nog geen ervaring met opvolgingsvergaderingen. In functie van de beperkte beheerplannen zal de Bosgroep Limburgse Duinen vzw een gelijkaardige werkwijze volgen. Het projectgebied heeft echter, in vergelijking met de rest van Vlaanderen, een grote oppervlakte bos.

Het opstellen van een **toegankelijkheidsreglement** kan integraal deel uitmaken van een uitgebreid beheerplan. Tot nu toe is er door de Bosgroep Limburgse Duinen vzw nog geen toegankelijkheidsreglement opgesteld (voorbereidende fase). Uit de reacties van de privé-boseigenaars zal blijken of de vraag zich stelt.

Recent stelden een aantal privé-boseigenaars vragen i.v.m. de inrichting van **speelbossen**, een thema dat eerder nog niet aan bod kwam. De bosgroep zal rond dit gegeven een aantal initiatieven ontwikkelen.

De bosgroep streeft zoveel mogelijk **participatief bosbeheer** na. Hierbij worden naast de bosbeheerders ook de omwonenden en de bosgebruikers zoveel mogelijk betrokken. Op deze wijze ontstaat er een beter begrip over de bestaande individuele en maatschappelijke belangen evenals de technische bosbouwvereisten. Dit is op zijn beurt belangrijk voor een onderbouwd beheer, wat een belangrijke voorwaarde is bij het nastreven van duurzaam bosbeheer.

Project “Veilig werken in het bos”

Door de gestegen brandstofprijzen werken opnieuw meer mensen in het brandhoutcircuit. Velen onder hen kopen een kettingzaag zonder zich bewust te zijn van de risico's die werken in het bos met zich meebrengt. Veiligheidskledij wordt zelden gedragen. De meeste mensen gaan zonder voorkennis of opleiding met hun kettingzaag aan de slag in het bos. De gevaren beperken zich niet uitsluitend tot het gebruik van de kettingzaag. Ook enkelverzwikkingen, rugletsels, sneden van een bijl, insectenbeten, tekenbeten, veroorzaken van bosbrand, transport en het stapelen van hout. De Bosgroep Limburgse Duinen vzw vindt veilig werken in het bos belangrijk en zal met het project “Veilig werken in het bos” in een periode van 3 jaar een sensibiliseringscampagne op touw zetten. Dit project bouwt verder op de problematiek van de demodag “Van bos tot stoof” van 28 oktober 2006 in Zutendaal.

De doelgroep van dit project is de bosgebruiker, nl de particulier die zelf brandhout zaagt in het bos. De locatie bevindt zich bij voorkeur in het projectgebied van de Bosgroep met de mogelijkheid om ook acties binnen andere Limburgse bosgroepen op te zetten indien er zich opportuniteiten voordoen.

Het doel van de campagne tweeledig. Ten eerste wil de Bosgroep zijn leden én andere bosgebruikers informeren over “Veilig werken in het bos”(= kennisdoelstelling) . Ten tweede wil de Bosgroep het gedrag van de mensen uit het brandhoutcircuit veranderen. Kennis over veiligheidskledij en de risico's van werken in het bos is niet voldoende. Mensen moeten op een veilige manier werken in het bos (=gedragsdoelstelling).

Mogelijke partners voor het hele project zijn: andere (Limburgse) bosgroepen, provincie Limburg, gemeentebesturen, Bosgroep Zuid-Nederland, Europa, Inverde, De Winning, mediabedrijven in Limburg, bedrijven van veiligheidskledij...

Het project “Veilig werken in het bos” verloopt hoofdzakelijk via communicatie naar buiten toe.

Onderdelen van het project:

- herfst 2007: aanmaak van het promotiemateriaal
- herfst 2008: mediacampagne in Limburg
- herfst 2009 een demonstratiedag/beurs over veilig werken in het bos voor professionelen én particulieren. Indien mogelijk wordt aan die dag ook een studiedag gekoppeld.

Deze activiteiten zullen telkens worden gekoppeld aan de openbare brandhoutverkopen van de bosgroep. Om de werklast voor de coördinator zoveel mogelijk te beperken zullen bij alle onderdelen van de campagne partners worden ingezet, zowel voor de inhoud als de organisatie.

Promotiemateriaal

Als eerste stap wordt er promotiemateriaal aangemaakt. Dit materiaal bestaat uit 2 grote delen.

- een promotiefilm (10-12 minuten) over veilig werken in het bos De promotiefilm kan op alle contactmomenten met publiek getoond worden : infovergaderingen, cursussen, studiedagen, excursies, ... Deze film zal ook beschikbaar zijn voor de andere bosgroepen.
- de aanmaak van extra tentoonstellingspanelen. Deze panelen kunnen aansluiten bij de bestaande tentoonstelling van de Limburgse bosgroepen. Op tal van momenten wordt die panelen opgezet (opening Week van het bos, landbouwdagen, bosbouwbeurs, ...).

Uiteraard zullen zowel de promotiefilm als de tentoonstellingspanelen gebruikt worden op specifieke mediamomenten van het project “Veilig werken in het bos”.

Mediacampagne

Om de mensen in het brandhoutcircuit te bereiken en te informeren komen de volgende kanalen in aanmerking (met vermelding van een logische partner):

- Telekrant (via Provincie Limburg)
- Mozaïekbeeld (via Provincie Limburg)
- De Nieuwe Limburger (via Provincie Limburg)
- De Zondag (via Provincie Limburg)
- Lokatekst (via Provincie Limburg)
- FM Limburg (via Provincie Limburg)
- TV Limburg – Opinie (via Provincie Limburg)
- Publi-toren (via Provincie Limburg)
- Tijdschrift Milieu & Natuur (via Provincie Limburg)
- Gemeentelijke infobladen (via gemeenten)
- Gemeentelijke websites (via gemeenten)
- (Limburgse) natuur- en milieuvakbladen (via natuurverenigingen)
- bosbouwvakbladen (via bosbouwverenigingen)
- informatiebladen van de bosgroepen (via andere bosgroepen)
- website van de bosgroepen (via Inverde)
- ...er zal zeker ingespeeld worden op opportuniteiten van andere partners die nog niet in dit lijstje zijn opgenomen.

Daarnaast kan door samenwerking met de Concentra Media Groep een advertentiecampagne worden opgezet in de dagbladen Het Belang van Limburg (80 % van alle krantenlezers in de provincie Limburg leest deze krant) en Jet Magazine.

Demonstratiedag / beurs

De bosgroep zal proberen een zo groot mogelijk samenwerkingsverband op te zetten. Naar het voorbeeld van de demodag in Zutendaal van 28 oktober 2006 zal in 2009 opnieuw een demonstratiedag worden georganiseerd. Voor de praktische organisatie zal een partner worden gezocht. Naast demonstraties van gebruik van kettingzaag, kliefmachines, klein bosbouwgereedschap, bosbouwvoertuigen, ... zullen ook verkopers van veiligheidskledij een

prominente plaats krijgen. Aan deze demonstratiedag/beurs kan een studiedag over veilig werken in het bos worden gekoppeld voor alle professionelen, organisaties én particulieren.

Budget

Voor deze campagne worden de volgende projectsubsidies aangevraagd:

Voor 2007: 20 000 euro

- aanmaak promotiefilm 10- 12 minuten: 15 000 euro
- aanmaak extra tentoonstellingspanelen : 5 000 euro

Voor 2008: 20 000 euro

- mediacampagne met Concentra Media Groep: 10 000 euro
- mediacampagne langs andere kanalen: 10 000 euro

Voor 2009: 20 000 euro

- praktische organisatie door partner 20 mandagen (aan 450 euro per dag): 9 000 euro
- logistieke kosten (huur zaal-tenten, vervoerskosten partners, sprekers, ...): 11 000 euro

8.2 Concrete planning en kostenraming voor het eerste werkjaar van acties waarvoor een projectsubsidie gevraagd wordt

De Bosgroep Limburgse Duinen vzw zal voor 2007 een projectsubsidies aanvragen in het kader van het project “Veilig werken in het bos”.

Voor de aanmaak van een promotiefilm en extra tentoonstellingspanelen : 20 000 euro

9 Acties met betrekking tot natuurbeheerwerken en verbetering van de ecologische functie van de bossen

Via de (gezamenlijke) beheerwerken die de bosgroep coördineert of stimuleert, worden heel wat ecologische verbeteringen gerealiseerd in de Limburgse bossen.

In de onderstaande tabel worden in het kort de beheerwerken, en hun relatie met de ecologische functie van de bossen, voorgesteld.

Tip van een bouseigenaar in Bosbelang lente 2006 :

Gun mieren een plekje onder de zon!

‘Wat is er typisch aan het Hoevebos in Houthalen?’ Dat vroegen we Maurice Ballard, bouseigenaar en bestuurder van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw. Hij hoefde geen 2 keer na te denken: ‘bosmieren!’ In samenwerking met de insectenwerkgroep van LIKONA (Limburgse Koepel voor Natuurstudie) werden de mierenhopen in het 100 ha grote bos in kaart gebracht. Het gaat om 42 nesten van 2 soorten: de kale rode bosmier (*Formica polyctena*) met z’n typische grote nesten en de zwartrugbosmier (*Formica pratensis*) in kolonies met platte koepels. We nemen je even mee in zo’n mierenhoop.

Een koningin legt wel honderdduizenden eitjes. Die kunnen alleen uitgroeien met voldoende voedsel én zonverwarmde nesten. Daarom vind je de nesten meestal aan de randen of op open plaatsen. De larven hebben namelijk een constante temperatuur van 23°C nodig. Een afkoeling van de ‘kraamkamers’ is een ernstige bedreiging die zo snel mogelijk moet worden hersteld. Mieren zullen hun larven zonodig binnen hun eigen nest verplaatsen om de optimale temperatuur op te zoeken. Als het te koud is, gaan mieren ‘zonnebaden’ en brengen ze zo hun lichaamswarmte naar de broedruimte. Is het te warm, dan passen ze hun nestvorm aan zodat er minder warmte instraalt. Dankzij de zeer goede isolerende werking van hun ‘nestmateriaal’ kan de zonnewarmte dagen lang behouden blijven. Geraakt een mierenest onvoldoende opgewarmd door de zon, dan zul je dit over een aantal jaren zeker merken! De kolonie neemt in omvang af, om daarna mogelijk langzaam weg te kwijnen.

Wil je mieren een plaats geven in je bos, dan is regelmatig dunnen dus de boodschap! Vergeet trouwens niet dat rode mieren volgens de Rode Lijst ‘zeldzame’ en dus beschermde insecten zijn.

Beheerwerk	Relatie met ecologische functie van de bossen
Dunningen	Door te dunnen komt er meer licht in het bos. Dit resulteert al snel in de vorming of verdere ontwikkeling van een kruidlaag en een struiklaag . De structuurvariatie en de biodiversiteit stijgen hierdoor in de bossen. Op deze wijze kunnen homogene gelijkjarige naaldhoutbestanden worden omgevormd naar gemengde bestanden met een goed ontwikkelde nevenetage. Bij de beheerwerken door de bosgroep wordt ook aandacht besteed aan dood hout . Dood hout brengt leven in het bos en wordt (in afspraak met de bouseigenaar) zoveel mogelijk in het bos gelaten.
Bestrijding van agressieve exoten	Zoals beschreven in 6.2.3 geeft de bestrijding van Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik opnieuw kansen aan inheemse soorten om zich spontaan te vestigen in de bossen. Dit verhoogt de natuurwaarde van de bossen.
Aanleg van bosranden	Waar mogelijk probeert de bosgroep bouseigenaars te stimuleren om bosranden aan te leggen. Door aan de rand van het bos sterk te dunnen, zal er spontaan een bosrand ontstaan. Deze geleidelijke overgang van open land naar bos verhoogt de landschapswaarden en natuurwaarden van het bos. De mantel-zoomvegetatie is ondermeer geliefd door vlinders en andere warmteminnende soorten.

9.1 Globale planning voor de periode van erkenning

De geplande beheerwerken zijn (zie eerder hoofdstuk 6):

- bestrijding van agressieve exoten
- dunningen
- omvorming van homogene gelijkjarige bossen naar meer natuurlijke bossen, met meer diversiteit, structuurvariatie, ...
- aandacht voor dood hout (staand en liggend) in het bos, open plekken, natuurlijke processen, bevorderen van inheemse soorten
- aanleg van ecologische bosranden
- lokale natuurbeheerwerken (plaggen, poelen, ...).

9.2 Concrete planning en kostenraming voor het eerste werkjaar van acties waarvoor een projectsubsidie gevraagd wordt

Hiervoor wordt verwezen naar de gezamenlijke beheerwerken die de bosgroep wil realiseren in het kader van de boscomplexen (zie tabel 6.1 en 6.2).

De beheerwerken die de arbeidersploeg voor de bosgroep uitvoert, hebben een belangrijke impact op de ecologische functie van de bossen. Hiervoor wil de Bosgroep Limburgse Duinen vzw dan ook projectsubsidies aanvragen. De planning en de kostenraming voor het eerste jaar wordt beschreven onder 6.2.

10 Acties met betrekking tot het opstellen van bosbeheerplannen

De opmaak van gezamenlijke bosbeheerplannen vormt de basis voor het gezamenlijk beheer van boscomplexen. Deze beheerplannen geven een planning voor de verdere opvolging van de boscomplexen. Ze zijn het aangewezen instrument om na te denken over een beleid dat de perceelsgrenzen overstijgt, rekening houdend met de wensen en de (verschillende) visies van de individuele boseigenaars. De opmaak van gezamenlijke bosbeheerplannen vormt een kernactiviteit van de bosgroep. In 0.1.2. wordt een tabel weergegeven met de gezamenlijke beheerplannen voor boscomplexen die tot heden in het werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw werden opgesteld of worden opgestart.

Sinds de goedkeuring van het “Besluit van de Vlaamse regering betreffende de subsidiëring van beheerders van openbare en privé-bossen” kunnen bosbeheerders een subsidie krijgen voor de opmaak van een bosbeheerplan dat voldoet aan de criteria duurzaam bosbeheer. Dit is voor openbare besturen een stimulans om bosbeheerplannen op te stellen. De gemeenten Houthalen-Helchteren, Hechtel-Eksel en Overpelt hebben allemaal een uitgebreid beheerplan laten opstellen dat in de loop van 2006 werd goedgekeurd. Er werden geen particuliere boseigenaars of andere openbare besturen bij betrokken.

10.1 Globale planning voor de periode van erkenning om de opmaak van gezamenlijke beheerplannen en individuele beheerplannen die voldoen aan de criteria duurzaam bosbeheer te stimuleren

Het opstellen van uitgebreide beheerplannen die voldoen aan de criteria duurzaam bosbeheer worden uitgesteld tot na 2009. De bosgroep kan dan, samen met Agentschap Natuur en Bos, het initiatief nemen om een groot gezamenlijk beheerplan op te stellen voor alle openbare besturen (OCMW's, kerkfabrieken e.a.) en geïnteresseerde privé-bosbeheerders. Tegen die tijd zal ook duidelijk zijn hoe privé-bosbeheerders kunnen aansluiten bij initiatieven rond FSC- of andere duurzame houtlabels waarover nu wordt nagedacht. De bosgroep zal die initiatieven met betrekking tot certificering in het Pijnven van nabij volgen gedurende de periode van dit werkplan.

10.2 Groeiscenario voor een aantal ha bos met beheerplan dat voldoet aan de criteria duurzaam bosbeheer

Het is moeilijk te voorspellen hoeveel ha bos met een beheerplan volgens de criteria duurzaam bosbeheer er jaarlijks zullen bijkomen. Dit hangt zuiver af van particuliere

bosbeheerders want de openbare bosbeheerders met veel bos in bezit hebben in 2006 hun uitgebreid bosbeheerplan afgerond.

Naar schatting zullen er voor 2009 jaarlijks dus weinig ha privé-bos met een beheerplan volgens de criteria duurzaam bosbeheer bijkomen. Het aantal ha op zich mag echter geen doelstelling worden omdat het ondersteunen van kleine privé-boseigenaars tot de voornaamste taken van de bosgroep behoort. Na 2009 zal de bosgroep de nadruk leggen op beheerplannen die voldoen aan de criteria duurzaam bosbeheer en die op zichzelf volstaan als voorwaarde voor een FSC- of een ander duurzaam houtlabel.

Voor de gemeentebossen van Houthalen-Helchteren, Hechtel-Eksel en Lommel zullen in 2006, normaal gezien, de uitgebreid beheerplannen goedgekeurd worden.

11 Acties met betrekking tot de afstemming op gebiedsgerichte terreinvisies uit andere beleidsdomeinen

11.1 Beknopte inventaris van acties, plannen, terreinvisies e.d. met impact op concreet beheer van de bossen binnen het werkingsgebied

In onderstaande tabel wordt een beknopte inventaris gegeven van acties, plannen en terreinvisies met impact op het concreet beheer van de bossen binnen het werkingsgebied.

Bestaande acties, plannen, terreinvisies, ...	Instantie	projectgebied	Korte omschrijving
Landinrichtingsproject Grote Nete	VLM	Hechtel-Eksel	- Er is een inrichtingsplan over de open ruimte tussen Hechtel en Eksel in opmaak
Uitgebreid bosbeheerplan Pijnven (goedkeuring voorzien eind 2006)	Agentschap Natuur en Bos	Domeinbos Pijnven	- voor het domeinbos Pijnven werd een visie en concrete beheermaatregelen voorgesteld
Uitgebreid bosbeheerplan Hechtel-Eksel (goedkeuring voorzien eind 2006)	Gemeente Hechtel-Eksel	Gemeentebossen Hechtel-Eksel	- voor de gemeentebossen werd een visie en concrete beheermaatregelen voorgesteld
Uitgebreid bosbeheerplan Lommel (goedkeuring voorzien eind 2006)	Stad Lommel	Gemeentebossen Lommel	- voor de gemeentebossen werd een visie en concrete beheermaatregelen voorgesteld
Uitgebreid bosbeheerplan Houthalen-Helchteren (goedkeuring voorzien eind 2006)	Gemeente Houthalen-Helchteren	Gemeentebossen Houthalen-Helchteren	- voor de gemeentebossen werd een visie en concrete beheermaatregelen voorgesteld
Vlaams Ecologisch Netwerk	Vlaams Gewest	Zie bijlage 3a	- in de toekomst zal in deze gebieden een natuurrichtplan worden opgesteld
Habitatrichtlijngebieden	Vlaams Gewest	Zie bijlage 3b	- in de toekomst zal in deze gebieden een natuurrichtplan worden opgesteld
Vogelrichtlijngebieden	Vlaams Gewest	Zie bijlage 3a	- in de toekomst zal in deze gebieden een natuurrichtplan worden opgesteld
Aankoop van landschappelijk waardevolle gebieden	Stichting Limburgs Landschap	Over het hele werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw	- aankoop van gronden voor natuurbeheer, landschapsbeheer en – bescherming

Aankoop van landschappelijk waardevolle gebieden	Natuurpunt	Over het hele werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw	- aankoop van gronden voor natuurbeheer, landschapsbeheer en – bescherming
--	------------	---	--

11.2 Globale planning voor de periode van erkenning

In het werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw zijn grote bossen in eigendom van openbare besturen. De bosgroep tracht het beheer van de omliggende privébossen zoveel mogelijk af te stemmen op de doelstellingen en visies van de beheerplannen van de openbare besturen. Voor de start van elk boscomplex wordt nagegaan welke beherende instanties er werkzaam zijn. De visies met betrekking tot het beheer van het gebied worden opgevraagd. De bosgroep zal in de startfase van een boscomplex de boscreeër/bosbeheerder informeren over de bestaande visies met betrekking tot het gebied. Het doel van de bosgroep is te komen tot een open communicatie met de bosbeheerders met het oog op het op elkaar afstemmen van het beheer. Hierbij worden steeds de eigendomsrechten van de eigenaar gerespecteerd.

Voor de planning verwijzen we naar de globale planning van de verschillende boscomplexen in het gebied.

Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de Bosgroep Limburgse Duinen vzw samenwerkt met de verschillende partners in de vorm van gebiedsgerichte projecten.

Partner	Samenwerkingsvormen
Provincie Limburg	- Vermits de coördinator en de medewerker tewerkgesteld zijn binnen de dienst Milieu en Natuur van het provinciebestuur, is er nauw overleg mogelijk m.b.t. specifieke projecten
Agentschap Natuur en Bos	- Bij gemengde boscomplexen (openbaar-privé) wordt steeds met het Agentschap Natuur en Bos overlegd over de terreinvisies en de geplande beheerwerken - De bosgroep heeft in overleg met de boswachters en de gemeentebesturen een vierjarenplanning voor haar werking opgesteld - De bosbeheerplannen worden steeds met het Agentschap Natuur en Bos besproken - Bij gemengde uitgebreide bosbeheerplannen (openbaar-privé) wordt met het Agentschap Natuur en Bos steeds overlegd over de terreinvisies en de beheerwerken - Voor de natuurrichtplannen zal een boscreeër afgevaardigd worden voor de stuurgroep
Monumenten en Landschappen	- De bosgroep vraagt bij het uitvoeren van beheerwerken in beschermde landschappen steeds het advies van de Afdeling Monumenten en Landschappen.
Natuurverenigingen	- In de toekomst kunnen natuurverenigingen altijd terecht bij de bosgroep voor beheeradvies - Voor cursussen deed de bosgroep in het verleden al meermaals beroep op natuurverenigingen voor het vinden van een geschikte lokatie.
Gemeenten	- In de eerste fase van het pilootproject werd in een overlegronde gepeild naar de interesses van de gemeenten en werd de werking voorgesteld
Wildbeheereenheden	- Enkele leden van de bosgroep zijn ook lid van een wildbeheereenheid. In de toekomst kunnen samenwerkingsprojecten worden opgezet.

Belangrijk is dat de bosgroep **als neutraal en zelfstandig gespreksforum** de informatie kanaliseert. De bosgroep is in geen geval een verlengstuk van een belangenorganisatie of van een overheid. Ze respecteert de verschillende belangen en visies en poogt te komen tot een maatschappelijk onderbouwde oplossing. Hierbij dient ze evenwel binnen het beleidskader te blijven (vb. Europese richtlijnen en VEN-wetgeving). Voor de planning verwijzen we naar de globale planning van de verschillende boscomplexen in het gebied.

11.3 Concrete planning voor het eerste werkjaar van acties waarvoor projectsubsidie gevraagd wordt

Voor de afstemming op gebiedsgerichte beleidsvisies uit andere beleidsdomeinen zullen geen projectsubsidies worden aangevraagd.

De concrete planning voor de afstemming in 2007 wordt in onderstaande tabel weergegeven.

12 Overzicht van de acties waarvoor een projectsubsidie gevraagd wordt en een totale kostenraming

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de acties waarvoor de Bosgroep Limburgse Duinen vzw projectsubsidies aanvraagt:

Hoofdstuk	Project	Partners in het project	Omschrijving van het project	Projectsubsidies (euro)		
				2007	2008	2009
6	Realisatie 53 ha onrendabele beheerwerken door de arbeidersploeg in het werkingsgebied van de Bosgroep Limburgse Duinen vzw	<ul style="list-style-type: none"> - Limburgse bosgroepen - privé-bosbeheerders, - gemeentebesturen, - Vlaams Gewest 	De Bosgroep Limburgse Duinen vzw wil op 53 ha van de bossen van haar projectgebied gezamenlijke, onrendabele beheerwerken uitvoeren. Hierbij wordt in grote mate de ecologische en landschapsfunctie van de bossen verbeterd.	25 108,8	gelijkaardig, nog niet concreet	gelijkaardig, nog niet concreet
8	Veilig werken in het bos	- ?	Er wordt een sensibiliseringscampagne opgezet om veilig werken in het bos te promoten. Een promotiefilm, een studiedag en een beurs rond veilig werken zijn de belangrijkste onderdelen van dit project	20000	20000	20000
	Totaal per jaar	-		45 108,8		

Bijlagen:

Bijlage 1 : kaart met verschillende boscomplexen

Bijlage 2 : kaart met projectregio

Bijlage 3 : aanduiding op kaart van bossen binnen de bosgroepregio die liggen in VEN of IVON, in Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied, of waarvoor een goedgekeurd natuurrichtplan bestaat, of die liggen binnen een beschermd landschap

Bijlage 4 : ledenlijst (+ bosoppervlakte)

Bijlage 5 : statuten Bosgroep Limburgse Duinen vzw

Bijlage 6 : de door de Raad van Bestuur ondertekende belofte tot aanwerving van een 4/5 coördinator en een toegevoegd voltijdse medewerker.

Bijlage 7: Typeovereenkomst tussen bosgroep en bosbeheerder voor het uitvoeren van beheerswerken door de arbeidersploeg

Bijlage 8: kosten van de **huidige arbeidersploegen** in de Limburgse bosgroepen vzw

Bijlage 9 : algemene verkoopsvoorwaarden van de houtverkoop van de Limburgse bosgroepen 2006

Bijlage 10 : overzicht gezamenlijke houtverkoop van de Limburgse bosgroepen in 2006